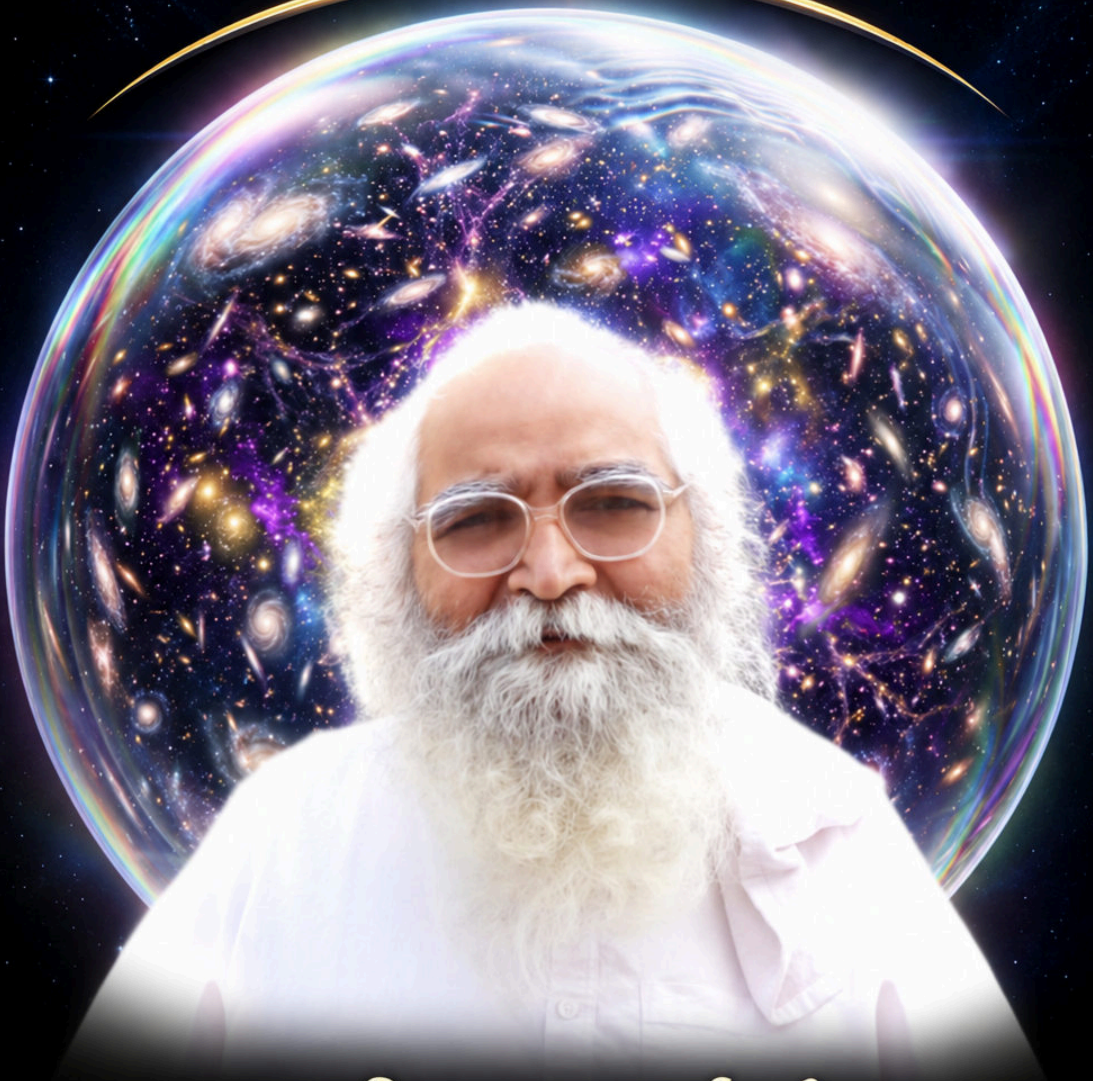
युनिभर्सको इतिहास

बापूजी दशरथभाई पटेल

२ करोड+ सब्स्क्राइबर

युनिभर्सको इतिहास

बापूजीले प्रकट गर्नुभएको

युनिभर्सको साँचो इतिहास

दिव्य दृष्टि र गहिरो ध्यानबाट प्रकट भएको

बापूजी दशरथभाई पटेलको कार्यमा आधारित

बापूजी दशरथभाई पटेल

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

(History of Universe — नेपाली संस्करण)

प्रकाशक

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

अहमदाबाद आश्रमको ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay c/o Paramshanti Bhawan Chenpur, Near Chenpur Bus Stand New Ranip Road Ahmedabad, Gujarat – 382470

सर्वाधिकार © २०२६ विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय सर्वाधिकार सुरक्षित। अनुमतिबिना यसको कुनै पनि भाग छाप्न वा नक्कल गर्न पाइने छैन।

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत

यो पुस्तक बापूजी दशरथभाई पटेलका आध्यात्मिक प्रवचनहरूबाट प्रेरित भएर विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालयको परमशान्ति टोलीले आफैं जम्मा गरेको, सम्पादन गरेको र प्रकाशन गरेको हो। कुन कुरा राख्ने, कसरी बुझाउने, कुन शब्द छान्ने र कसरी प्रस्तुत गर्ने — यी सबै कुरा पूरै परमशान्ति टोलीको काम र जिम्मेवारी हो। बापूजीले यो पुस्तक आफैं लेख्नुभएको, जाँच्नुभएको वा स्वीकृत गर्नुभएको छैन, र यसभित्रका कुराहरूको सम्पादकीय, कानुनी वा प्रकाशकीय जिम्मेवारी उहाँको छैन।

AI को प्रयोग: यस पुस्तकको आध्यात्मिक सार AI ले बनाएको होइन। AI उपकरणहरू व्याकरण मिलाउन, कुरा स्पष्ट पार्न र ढाँचा मिलाउन मात्र प्रयोग गरिएका हुन्। सम्पादनको पूरा जिम्मेवारी परमशान्ति टोलीको हो।

कानुनी अस्वीकरण: यी कुराहरू केवल आध्यात्मिक र जानकारीका लागि, असल नियतले बाँडिएका हुन्। यी चिकित्सकीय, कानुनी, आर्थिक वा मनोवैज्ञानिक सल्लाह होइनन्। यसलाई कसरी बुझ्ने र यसअनुसार के गर्ने भन्ने कुराको पूरा जिम्मेवारी पाठक आफैंको हुनेछ। यस पुस्तकको प्रयोगबाट हुने कुनै पनि परिणामका लागि बापूजी, परमशान्ति टोली वा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय कोही पनि जिम्मेवार हुने छैनन्।

सबै आस्थाप्रति सम्मान: यो पुस्तक केवल आध्यात्मिक उन्नतिका लागि हो। यो कुनै पनि धर्म, आस्था, जात, समुदाय, देश, सरकार, लिङ्ग, वंश, परम्परा, संस्था वा व्यक्ति — जीवित वा बितिसकेका — का विरुद्ध लेखिएको होइन, न त तिनको आलोचना गर्ने वा तिनलाई चोट पुऱ्याउने उद्देश्य नै राख्छ। सबै मार्ग र सबै आस्थाहरूको गहिरो सम्मान गरिन्छ।

कुनै सम्बन्ध छैन: यो पुस्तक विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय (परमशान्ति) ले आफैं प्रकाशित गरेको हो। यो अरू कुनै पनि संस्था वा निकायसँग जोडिएको छैन, तिनको समर्थन पाएको छैन, न त तिनको प्रतिनिधित्व नै गर्छ।

बापूजीको परिचय

बापूजी (पूरा नाम: बापूजी दशरथभाई पटेल, जसलाई युवा पुस्ताले मायाले "दादाजी" पनि भन्छन्) को जन्म सन् १९५६ मा गुजरातको मेहसाणा जिल्लाको अखज नामक सानो गाउँमा भएको थियो। तर उहाँको बाल्यकाल मेहसाणा जिल्लाकै अम्बासन नामक अर्को गाउँमा बित्यो।

जीवनको सुरुको कालमा उहाँ धेरै सफल वकिल हुनुहुन्थ्यो। पछि उहाँले आफ्नो जीवन परम आध्यात्मिक सत्यलाई आफैं अनुभव गर्न र मानिसहरूको भलाइका लागि यो दिव्य ज्ञान अगाडि ल्याउनमा लगाउनुभयो। आज यो परम ज्ञान सच्चा साधकहरूका लागि आफ्नो अन्तिम गन्तव्यसम्म पुग्ने बाटो देखाउने बत्ती बनेको छ। पृथ्वीका आत्माहरूलाई आफ्नो मूल घर फर्कने बाटो देखाउने यो परम आध्यात्मिक ज्ञान अहिलेको समयमा आउनु नै सबैभन्दा ठूलो दिव्य शक्तिको आशीर्वाद हो।

धेरै गरिब परिवारमा हुर्केर र कठिन परिस्थितिहरू झेल्दाझेल्दै पनि बापूजीमा यो दुःख र पीडाले भरिएको संसारलाई अझ राम्रो ठाउँ बनाउने गहिरो चाहना थियो। छ वर्षको सानै उमेरमा उहाँले बारम्बार ईश्वरलाई सोध्नुभयो — मानिसहरूको दुःख देखेर पनि ईश्वर किन चुप बस्नुहुन्छ? मानव दुःखको अन्त्य गर्ने यही बलियो चाहनाले नै उहाँलाई जीवनको पछिल्लो चरणमा आध्यात्मिकताको सबैभन्दा माथिल्लो स्तरमा पुऱ्यायो।

बाल्यकालमै बापूजी आफ्नो सुख–सुविधाको वास्ता नगरी घण्टौंसम्म खेतमा एक्लै बस्नुहुन्थ्यो। गरिबीका कारण उहाँ जुत्ता–चप्पलबिना खाली खुट्टा हिँड्नुहुन्थ्यो र प्रायः काँडाले घोचिनुहुन्थ्यो। धेरैपटक उहाँ खेतमा अबेरसम्म बस्नुहुन्थ्यो र घर फर्कने बाटोमा सूक्ष्म जगतका (आँखाले नदेखिने संसारका) जीवहरूसँग भेट हुन्थ्यो। यी अनुभवहरूले सूक्ष्म जगतका आत्माहरूसँग कुरा गर्ने उहाँको रुचि जगाए।

बापूजी सानै उमेरदेखि साहसी हुनुहुन्थ्यो, र यही साहसले उहाँलाई धेरै अप्ठ्याराहरू पार गर्न मद्दत गऱ्यो। चार्टर्ड एकाउन्टेन्सी (CA) को पढाइसँगसँगै उहाँले आफ्नो खर्च चलाउन

ट्युसन कक्षाहरू पढाउनुभयो। पछि उहाँले कानुनमा स्नातक (LLB) पूरा गर्नुभयो र अहमदाबादका एक प्रसिद्ध वकिल बन्नुभयो।

सन् १९९७ मा उहाँले दुःख र अव्यवस्थाले भरिएको यस मृत्युलोकलाई अमरत्वको शाश्वत दिव्य संसारमा बदल्ने मिसनका साथ अहमदाबादको चेनपुरमा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय नामक आध्यात्मिक संस्था खोल्नुभयो। "माँ" भनेर प्रेमले चिनिने श्रीमती सुषमा टण्डनले यस महान् दिव्य मिसनमा बापूजीसँगै काम गर्नुभयो।

यस मिसनलाई पूरा गर्न बापूजीले आफ्नो सबै साधन र सम्पत्ति यही दिव्य उद्देश्यमा लगाएर नथाकी मेहनत गर्नुभयो। त्यस बेला उहाँ आराम नगरी लगातार १८ घण्टासम्म आध्यात्मिक प्रवचन दिनुहुन्थ्यो। यी प्रवचनहरूमा उहाँले दिव्य ज्ञानका सबैभन्दा माथिल्ला तहहरू बुझाउनुभयो — जुन उहाँले अतिचेतन अवस्थामा (साधारण चेतनाभन्दा माथिको अवस्थामा) गहिरो ध्यान र दिव्य दृष्टिबाट आफैं देख्नुभएको र अनुभव गर्नुभएको थियो। यो ज्ञान साधारण मानव मनको कल्पनाभन्दा धेरै पर छ।

बापूजीका शिक्षाहरूमा धेरै विषय समेटिएका छन् — विभिन्न तहका दिव्य सिर्जनहारहरूका प्रकारहरू; हाम्रो सौरमण्डल, आकाशगंगा र युनिभर्स कसरी बने; र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण — मल्टिभर्स र त्यसभन्दा परका सत्यहरूको अलौकिक ज्ञान। उहाँको ज्ञान धेरै गहिरो छ र यो "बेहदका आत्माहरू" भनिने उच्च स्तरका साधकहरूका लागि हो। बापूजीका अनुसार यी बेहदका आत्माहरूले नै यस मृत्युलोकलाई शाश्वत दिव्य लोकमा बदल्ने मुख्य भूमिका खेल्नेछन्।

हाल बापूजी लामो समयसम्म गहिरो ध्यान र समाधिमा लीन रहनुहुन्छ। उहाँ अतिचेतन अवस्थामा आफ्नो अलौकिक मिसनमा लगातार लीन रहनुभएकाले कसैसँग भेट्नुहुन्न।

विषयसूची

प्रकाशक **3**
अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत **4**
बापूजीको परिचय **5**
प्रस्तावना **8**
युनिभर्सको इतिहास **10**
अध्याय १ — परिचय — युनिभर्सको इतिहास 11
अध्याय २ — सिर्जनहार — परम महाशिव 13
अध्याय ३ — आत्माहरूको सृष्टि 15
अध्याय ४ — निराकारबाट आकारसम्म 17
अध्याय ५ — १६ कलादेखि ० कलासम्मको यात्रा 19
अध्याय ६ — आकाशगंगाहरूको निर्माण 21
अध्याय ७ — महाशिव, महाशक्ति र देवताहरू 24
अध्याय ८ — देवताबाट स्वर्गदूत हुँदै मानिससम्म 26
अध्याय ९ — सूर्य, पृथ्वी र ग्रहहरूको सृष्टि 28
अध्याय १० — समयका चक्रहरू — युग, मन्वन्तर र ब्रह्माको ब्रह्माण्डीय पात्रो 30
अध्याय ११ — प्रलय — ठूलो विलय 33
अध्याय १२ — आत्माहरूको पतन र सम्झना गुम्नु 36
अध्याय १३ — आजको ० कलाको युनिभर्स 38
बापूजीका अनमोल वचनहरू **40**
शब्दावली **44**
आगामी चलचित्र **53**
हामीसँग जोडिनुहोस् **54**
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय **56**
परमशान्ति पुस्तक शृंखला **60**

प्रस्तावना

यो पुस्तक परम ज्ञानको उपहार हो।

यी पानाहरूमा बापूजी दशरथभाई पटेलले भित्रबाट देख्नुभएको युनिभर्सको इतिहास बाँड्नुहुन्छ — गहिरो ध्यान र दिव्य दृष्टिमा भएको आफ्नै अनुभवबाट, सोझै। यो कुनै सिद्धान्त होइन, र यो शैक्षिक अनुसन्धानबाट लिइएको पनि होइन। यो आध्यात्मिक अनुभूतिको गहिरो तहसम्म पुगेको एउटा आत्माको सोझो भित्री दृष्टि हो — पवित्र शास्त्रहरूको कहिल्यै पुरानो नहुने ज्ञानको पूरकका रूपमा नम्र भएर प्रस्तुत गरिएको।

हिन्दू शास्त्रहरूले एउटा सौरमण्डलको सत्यलाई अनौठो गहिराइका साथ उज्यालोमा ल्याउँछन्, र आधुनिक विज्ञानले आफ्ना स्थूल पदार्थका उपकरणहरूबाट सृष्टिको खोजी गर्छ। बापूजीका प्रवचनहरूले एउटा पूरक भित्री ढोका खोल्छन् — गहिरो ध्यानमा आत्माले आफैं अनुभव गरेर सोझै देख्ने दृष्टि। यही दृष्टिबाट हेर्दा, बापूजीकै शब्दमा, आधुनिक दूरबीनले नापेको देखिने युनिभर्स पूरै सृष्टिको तुलनामा एउटा थोप्लो पनि होइन। साँचो युनिभर्स अनगिन्ती प्रकाश वर्षसम्म फैलिएको छ, र यसमा ट्रिलियनौं–ट्रिलियनौं आकाशगंगा छन्। अनि यो युनिभर्सभन्दा पर समानान्तर युनिभर्स छन्। अनि तिनीभन्दा पर, मल्टिभर्स। अनि त्यसभन्दा पनि पर, अझै धेरै ठूलो केही छ।

यो पुस्तक एकदमै सुरुबाट — यस युनिभर्सको सिर्जनहार परम महाशिवको निराकार, तेजिलो उपस्थितिबाट — सुरु हुन्छ, र आत्माहरूको यात्रालाई पछ्याउँछ: शुद्ध प्रकाशका रूपमा तिनको उत्पत्तिदेखि, तिनको बिस्तारै तल झर्ने क्रम हुँदै, आकाशगंगा, सौरमण्डल र पृथ्वीको निर्माण हुँदै, आजको यो क्षणसम्म। आत्माहरूले आफू को हुन् र कहाँबाट आए भन्ने कुरा किन बिर्से, र सृष्टि र प्रलयका ठूला चक्रहरू नाप्ने नसकिने लामो समयभरि कसरी चल्दै आए भन्ने कुरा यसले बुझाउँछ।

यो पुस्तक बिस्तारै पढ्नुहोस्। हरेक विचारलाई मनमा बस्न दिनुहोस्। यो ज्ञान विशाल छ, र यसलाई लिने मन स्थिर हुनुपर्छ। बापूजीले भन्नुभएको छ: यो ज्ञान साँच्चै सुन्न सक्नेहरू दुर्लभ हुन्छन्। यो कुनै बाधा होइन; यो एउटा निम्तो हो।

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

— बापूजी दशरथभाई पटेल

मुख्य पुस्तक

युनिभर्सको इतिहास

निराकार परम महाशिवदेखि आजको ० कलाको युनिभर्ससम्मको यात्रा ।

अध्याय

१

परिचय — युनिभर्सको इतिहास

युनिभर्सको एउटा इतिहास छ ।

युनिभर्सको इतिहास के हो?

ताराहरू र आकाशगंगाहरूको इतिहास मात्र होइन, सबै कुराको इतिहास: आत्माको इतिहास, मानिसको इतिहास, पृथ्वीको इतिहास र सृष्टिको आफ्नै इतिहास। यी शिक्षाहरू यही प्रश्नबाट सुरु हुन्छन्, र बापूजी यही प्रश्नको जवाफ दिनुहुन्छ, पुस्तकबाट होइन, उपकरणबाट होइन, सिद्धान्तबाट पनि होइन, बरु गहिरो ध्यानमा पाएको दिव्य दृष्टिको शक्तिले सोझै देखेर।

बापूजी बुझाउनुहुन्छ, युनिभर्सलाई तीन तरिकाले बुझ्नुपर्छ। पहिलो, विज्ञानले अहिले देख्न सक्ने कुरा: देखिने युनिभर्स, जसलाई आधुनिक दूरबीनहरूले धेरै दसौं अर्ब प्रकाश वर्षसम्म फैलिएको क्षेत्र भनेर नापेका छन्। दोस्रो, बेहद (असीम) युनिभर्स, अर्थात् यो युनिभर्स साँच्चै जति छ त्यसको पूरा फैलावट, जुन १,२०० अर्ब प्रकाश वर्ष वा त्योभन्दा बढीमा फैलिएको छ। अनि तेस्रो, धेरै युनिभर्सको क्षेत्र: अनगिन्ती अरू युनिभर्स, जसमध्ये हरेक हाम्रो युनिभर्स जत्तिकै वा त्योभन्दा पनि विशाल छ, र जुन यी सबै कुराभन्दा पर छन्।

युनिभर्सको इतिहास बुझ्न हामीले पहिले यो कसले सिर्जना गर्नुभयो, किन सिर्जना गरियो र यो कसरी टिकिरहेको छ भन्ने बुझ्नुपर्छ। हामीले आत्माका विभिन्न श्रेणीहरू, सबैभन्दा

तलदेखि सबैभन्दा माथिसम्म, र सृष्टि बिस्तारै प्रकट हुँदै आएको समयको विशाल यात्रा बुझ्नुपर्छ। तब मात्र हामी बुझ्न सक्छौं कि आज यो सानो पृथ्वीमा उभिएको मानिस साँच्चै एउटा अति पुरानो आत्मा हो, जसले अस्तित्वको सबैभन्दा माथिल्लो उचाइबाट यात्रा गर्दै यहाँसम्म आइपुगेको छ।

> "विज्ञानले अहिले देख्न सक्ने युनिभर्स पूरै साँचो सृष्टिको तुलनामा एउटा थोप्लो पनि होइन।"
>
> — बापूजी

आत्माका विभिन्न श्रेणीहरू छन्। मानिसको तहबाट माथितिर जाँदा पहिले देवता छन्, त्यसपछि स्वर्गदूत, अनि त्यसपछि अति उच्च परम, परम, परम आत्मा, अर्थात् सबैभन्दा उच्च आत्माहरू। यो क्रमको एकदमै टुप्पोमा युनिभर्सको सिर्जनहार आफैं हुनुहुन्छ: परम महाशिव, सर्वशक्तिमान (Almighty Authority)।

युनिभर्सको एउटा इतिहास छ। यसको एउटा भूगोल छ। यसको एउटा समय छ। अनि सृष्टिको एकदमै पहिलो क्षणदेखि आजको दिनसम्म यो सबै जोडिएको छ। बापूजी यसलाई चरण–चरण, तह–तह गरेर राख्नुहुन्छ, ताकि आत्माले आफू साँच्चै को हो भनेर सम्झन सुरु गरोस्।

अध्याय

२

सिर्जनहार — परम महाशिव

सुरुमा जे स्थापना भयो, त्यो कहिल्यै मेटिएन।

सबै कुराको सुरुमा परम महाशिव हुनुहुन्थ्यो, परम सिर्जनहार, यो युनिभर्सको मालिक र निर्माता।

परम महाशिव निराकार हुनुहुन्थ्यो। निराकार अवस्थामा उहाँको सबैभन्दा भित्री सार परम प्रकाश थियो, अनन्त शक्तिको तेज। एउटा ठूलो सूर्यबाट निस्कने चमकजस्तै, यो प्रकाशको वरिपरि महातत्त्व थियो, परम ऊर्जाको विशाल, उज्यालो क्षेत्र। भित्रको प्रकाश परम प्रकाश थियो; त्यसको वरिपरिको तेज महातत्त्व थियो। यी दुवै मिलेर परम महाशिवको अस्तित्व बनेको थियो।

स्वामित्वका तीन तह

सृष्टि कति ठूलो छ भनेर बुझ्न बापूजी ब्रह्माण्डीय स्वामित्वका तीन तहको वर्णन गर्नुहुन्छ। एउटा ब्रह्माण्डको, अर्थात् एउटा सौरमण्डलको, मालिक एक शिव हुनुहुन्छ। एउटा आकाशगंगाको मालिक एक महाशिव हुनुहुन्छ। अनि युनिभर्सको, यो पूरै विशाल सृष्टिको, मालिक परम महाशिव हुनुहुन्छ। यसभन्दा पनि माथि धेरै युनिभर्स, समानान्तर युनिभर्स र

सृष्टिका यति विशाल आयामहरू छन् कि तिनका मालिकहरू पनि बुझ्नै नसकिने गरी महान् हुनुहुन्छ।

परम महाशिव यो युनिभर्ससँग मात्र सम्बन्धित हुनुहुन्छ। धेरै युनिभर्सका, अर्थात् धेरै युनिभर्सको तहका, मालिकहरूको स्तर पूरै अर्कै छ, र बापूजी भन्नुहुन्छ, ती मालिकहरूको कथा उहाँ अर्को अवसरमा सुनाउनुहुनेछ।

पहिलो विचार

परम महाशिवले आफ्नो निराकार अवस्थामा एउटा संकल्प गर्नुभयो, एउटा शुद्ध, परम विचार–इच्छा: “म अनन्त, अन्तहीन सृष्टि रच्नेछु।”

त्यो विचार उठ्नेबित्तिकै उहाँबाट आत्माहरू निस्कन थाले। पहिले दुई आत्मा निस्किए। त्यसपछि अरू। त्यसपछि अझै अरू। तिनीहरू बाहिरतिर चारैतिर फैलिए र एउटा सीमा बनाए: एउटा विशाल गोलो ठाउँ। सृष्टिको पहिलो काम यही थियो: ठाउँलाई नै छुट्याउनु, युनिभर्सको सीमा तोक्नु।

परम महाशिवले एकदमै सुरुमा कोर्नुभएको सीमा, परम प्रकाशको सीमा, आज पनि छ। अहिले पनि परम प्रकाशको यो सीमाले पूरै युनिभर्सलाई घेरेको छ, र यसभित्र परम तत्त्व अझै पनि रहेका छन्। सुरुमा जे स्थापना भयो, त्यो कहिल्यै मेटिएन।

> **"सृष्टिको क्षणमा परम महाशिवले कोर्नुभएको परम प्रकाशको सीमा आज पनि छ, र त्यसले सबै कुरालाई घेरेको छ।"**
>
> — बापूजी

परम महाशिवमा त्यो पहिलो विचार उठेको क्षणदेखि समय सुरु भयो। यो युनिभर्सको इतिहास त्यही क्षणमा सुरु भयो। अनि समयसँगै भूगोल आयो: ठाउँ, स्थान, दिशा। इतिहास र भूगोल सँगसँगै जन्मिए, सुरुदेखि नै एकअर्काबाट छुट्याउन नसकिने गरी।

अध्याय

३

आत्माहरूको सृष्टि

आत्माको सृष्टि एउटा ठीक–ठीक क्रममा अघि बढ्यो।

परम महाशिवबाट निस्केका पहिला आत्माहरू बाह्र थिए। यी बाह्र आत्मा निस्किए र एउटा ठाउँ बनाए — एउटा विशाल, लगभग गोलो सीमा, घरको पहिलो खाकाजस्तै। यही ठाउँभित्र युनिभर्स बन्ने थियो।

ती बाह्रबाट अझ धेरै आत्मा निस्किए। दुई चार भए। चार आठ भए। आठबाट सोह्र। अनि यसरी यो क्रम चलिरह्यो — आत्माहरू बढ्दै, चारैतिर फैलिँदै, बन्दै गरेको ठाउँ भर्दै।

सृष्टिका पवित्र संख्याहरू

आत्माको सृष्टि एउटा ठीक–ठीक क्रममा अघि बढ्यो। सुरुका बाह्रबाट आत्माहरू बढेर १०८ भए। १०८ बाट संख्या बढेर १६,००० पुग्यो। अनि १६,००० बाट आत्माहरू बढ्दै गए, र सृष्टिको यो पहिलो चरणमा नौ लाख (९,००,०००) आत्मा बनिसकेका थिए।

यी नौ लाख आत्मा बेहदको परमधाम, अर्थात् सबै सीमाभन्दा परको सबैभन्दा माथिल्लो धामका मूल बासिन्दाहरू थिए। तिनीहरू पूरै निराकार थिए। तिनीहरू परम प्रकाशले बनेका थिए। यही कारण तिनीहरूलाई परम, परम, परम आत्मा भनिन्छ, अर्थात् आत्माको सबैभन्दा उच्च वर्ग। तिनीहरू महाशिव थिए, सिर्जनहारकै प्रतिबिम्ब।

परमधामको वातावरण

आत्माहरू सिर्जना हुँदै जाँदा, एउटा आत्माले संकल्पबाट अर्को आत्मा उत्पन्न गर्दै जाँदा, आपसी क्रिया–प्रतिक्रियाले तेजिलो ऊर्जाको विशाल क्षेत्र बनायो। जब एउटा आत्माले अर्को आत्मा निकाल्थ्यो, पहिलो आत्माको अस्तित्वबाट बगेको शक्ति बाहिरतिर फैलिन्थ्यो। यसैले परमधामको वातावरण बन्यो।

पहिलो चरणमा, जब १६,००० आत्मा निस्किसकेका थिए, यो वातावरण परम महातत्त्वको थियो, जुन अस्तित्वको सबैभन्दा मसिनो पदार्थ हो। संख्या बढेर नौ लाख पुगेपछि वातावरण परम आकाश तत्त्वमा बदलियो। यसरी मूल लोकको वातावरण नै आत्माहरूको सृष्टिबाट पोखिएको तेजले बनेको थियो।

> "यी आत्माहरू परम प्रकाशले बनेका थिए। तिनीहरू महाशिव थिए — सिर्जनहारकै प्रतिबिम्ब।"
>
> — बापूजी

नौ लाख महाशिव आत्मालाई षोडश कला सम्पूर्ण, अर्थात् सबै १६ कलामा पूरा (ब्रह्माण्डीय गुण, वा पूर्णताका तहहरू) भनेर वर्णन गरिएको थियो। तिनीहरूमा अशुद्धता लेसमात्र पनि थिएन; तिनीहरू सम्पूर्ण निर्विकारी, दोहोरो अहिंसक, पूरै शान्त थिए। आत्माको अस्तित्वमा हुन सक्ने सबैभन्दा माथिल्लो अवस्था यही थियो।

अध्याय

४

निराकारबाट आकारसम्म

जसरी बीउले आफूभित्र रूख बोकेको हुन्छ, त्यसरी नै निराकार आत्माले आफूभित्र आकार बोकेको थियो ।

नौ लाख महाशिव आत्मा पूरा निराकार अवस्थामा जन्मिएका थिए। तर यो तिनीहरूको सधैंको अवस्था रहने थिएन। बिस्तारै, थाहै नपाउने गरी, यी आत्माहरूले एउटा यात्रा सुरु गरे — निराकारबाट आकारतिर।

बीउ र टुसा

बापूजी यो परिवर्तनलाई बीउ र टुसाको उदाहरणले वर्णन गर्नुहुन्छ। निराकार आत्मा बीउ थियो। बीउभित्र पूरा फुल्नका लागि चाहिने सबै कुरा थियो, तर आकार अझै देखिएको थिएन। जसरी बीउले आफूभित्र रूख बोकेको हुन्छ, त्यसरी नै निराकार आत्माले आफूभित्र आकार बोकेको थियो। समय बित्दै जाँदा टुसा निस्कन थाल्यो।

निराकारबाट आकारमा बदलिने यो प्रक्रिया कलाको नापमा तल झर्ने क्रमसँग मेल खान्थ्यो। कला भनेको आत्माको पूर्णता, शुद्धता र तेजिलो शक्तिको नाप हो भनेर बुझ्न सकिन्छ; कला जति माथि, पूर्णता त्यति नै धेरै। १६ कलामा आत्मा सबैभन्दा पूरा र सबैभन्दा

तेजिलो थियो: शुद्ध प्रकाश, शुद्ध शक्ति, शुद्ध निराकार अवस्था। कला १६ बाट १५ मा, १५ बाट १४ मा, र यसै गरी तल झर्दै जाँदा आत्माले बिस्तारै आकार लियो।

आकार कसरी बन्यो

आत्माहरू १६ कलाबाट १५ कलामा झर्दा वरिपरिको परम आकाश तत्त्व भित्रतिर सर्न थाल्यो। पहिले आत्मालाई महातत्त्वले मात्र घेरेको थियो। त्यसपछि परम आकाश तत्त्व भित्र पस्यो र आत्माको प्रकाशको वरिपरि आफूलाई आकार दिन थाल्यो। एउटा आकार निस्कन थाल्यो, कोमल, सुरुमा अझै अधुरो मात्र, तर साँचो। निराकार आत्माले परम आकाश तत्त्वले बनेको शरीर पाउँदै थियो।

कला तल झर्दै जाँदा यो आकार झन् स्पष्ट हुँदै गयो। १४ कलासम्म आइपुग्दा एउटा प्रस्ट आकार बनिसकेको थियो, जुन आफ्नो मूल खाकामा मानिसको आकारजस्तै देखिन्थ्यो। आजको घना भौतिक शरीर होइन, परम तत्त्वले बनेको शरीर। तेजिलो। विशाल। तुलना नै गर्न नसकिने गरी मसिनो।

मूल वतन — मूल घर

१६ कलादेखि १४ कलासम्मको सृष्टिको क्षेत्रलाई मूल वतन, अर्थात् मूल घर भनिन्छ। यहीं आत्माले पहिलो पटक आकार लियो। यो परमधामको मुख्य क्षेत्र थियो, जहाँ आत्माहरू शुद्ध प्रकाशबाट आफ्नो पहिलो आकारमा बदलिए।

यस अवधिमा आत्माहरूको संख्या पनि धेरै बढिसकेको थियो। आत्माहरू नौ लाखबाट बढेर दुई करोड महाशिव आत्मा भइसकेका थिए। यो वृद्धि नै यस चरणमा सृष्टि कति जीवन्त थियो भन्ने संकेत थियो: जीवन फैलिँदै, आकारहरू बढ्दै, युनिभर्स तेजिला र चेतना भएका जीवहरूले भरिँदै।

> "जसरी बीउभित्र पूरै रूख हुन्छ, त्यसरी नै निराकार आत्माभित्र यसको आकार थियो। यो यात्रा केही नयाँ कुराको सृष्टि थिएन; पहिल्यै भएको कुरा बिस्तारै प्रकट हुनु थियो।"
>
> — बापूजी

अध्याय

५

१६ कलादेखि ० कलासम्मको यात्रा

हाम्रो युनिभर्स १६ कलाको शक्तिमा सिर्जना भएको थियो।

कलाको नापमा आत्माहरूको तल झर्ने क्रम एकै फड्कोमा भएको थिएन। यो लामो र बिस्तारै भएको यात्रा थियो, १६ कलाको पूर्णताबाट, बीचका चरणहरू हुँदै, ९ कला, ८, ७, ५, २, १ हुँदै तल झर्दै, अन्तमा ० कलासम्म, जुन अवस्थामा युनिभर्स अहिले छ।

तीन परम तत्त्व

१६ कलादेखि १४ कलासम्म संसार पूरै परम आकाश तत्त्वले बनेको थियो। यही मूल वतनको लोक थियो।

१४ कलाबाट ९ कलातिर तल झर्ने क्रम जारी रहँदा अरू दुई परम तत्त्व देखा परे। परम वायु बन्न थाल्यो। त्यसपछि त्यससँगै परम अग्नि निस्कियो। परम आकाश, परम वायु र परम अग्नि मिलेर परम तत्त्वको पूरै संसार बन्यो। यो अझै पनि पूरै अलौकिक लोक थियो, विज्ञानले देख्न वा नाप्न सक्ने कुनै पनि कुराभन्दा धेरै पर।

६ कला — देवताहरूको उदय

आत्माहरू ९ कलासम्म झरिसक्दा तिनीहरूको संख्या बढेर ३३ करोड पुगिसकेको थियो। यी जीवहरूलाई बेहदका देवताहरू, अर्थात् असीम दिव्य जीवहरू, वा आदि अनादि महादेव महादेवी भनिन्छ। हिन्दू शास्त्रहरूमा आउने यो भनाइ यहींबाट सुरु भएको हो: आदि अनादि देवता धर्म।

९ कलामा पुरुष र प्रकृति, अर्थात् पुरुष र नारी शक्तिको क्रम पनि देखा पऱ्यो। हरेक महाशिवले आफूभित्रबाट एउटा महाशक्ति, अर्थात् एउटा परम नारी जोडी निकाल्यो। जसरी शिवले भित्रबाट शक्ति निकाल्नुहुन्छ, र विष्णुले लक्ष्मी निकाल्नुहुन्छ, त्यसरी नै यहाँ ९ कलामा सबैभन्दा ठूलो स्तरमा भयो। ३३ करोड महाशिवहरू र तिनका ३३ करोड महाशक्तिहरू मिलेर ६६ करोड आत्मा भए, र यिनीहरू नै दिव्य जीवहरूको पहिलो ठूलो जनसंख्या बने।

तत्त्वहरू बिस्तारै मिसिनु

८ कलादेखि एउटा नयाँ प्रक्रिया सुरु भयो। परम तत्त्वसँगै तत्त्वहरू, अर्थात् स्थूल तत्त्व, देखा पर्न थाले। सुरुमा ९० प्रतिशत परम तत्त्व र १० प्रतिशत मात्र स्थूल तत्त्व थियो। त्यसपछि ८०/२० भयो। त्यसपछि ७०/३०। बिस्तारै, कला ७, ५, २, १ हुँदै तल झर्दा स्थूल तत्त्व बढ्दै गए र परम तत्त्व घट्दै गए।

अन्तमा कला ० मा पुग्दा पूरै युनिभर्स, अर्थात् १६ कलादेखि एकदमै तलसम्म बनेको सबै कुरा, पूरै स्थूल तत्त्वले बनिसकेको थियो। परम तत्त्वको संसार अब मुख्य रहेन। यही आजको युनिभर्स हो: ० कलाको युनिभर्स, पूरै स्थूल पदार्थले बनेको, त्यही युनिभर्स जसलाई विज्ञानले हेर्छ, नाप्छ र अध्ययन गर्छ।

> "विज्ञानले नाप्ने देखिने युनिभर्स — त्यो सबै — ० कलाको युनिभर्स हो। यो मूल १६ कलाको पूर्णताबाट तल झरेको सबैभन्दा टाढाको बिन्दु हो।"
>
> — बापूजी

हाम्रो अहिलेको युनिभर्स

हाम्रो युनिभर्स १६ कलाको शक्तिमा सिर्जना भएको थियो। सृष्टिको समयमा यो धेरै लाख–अर्ब प्रकाश वर्षमा फैलिएको थियो। आज यो ० कलामा छ — यसको चौडाइ २,४०० अर्ब प्रकाश वर्ष छ।

अध्याय

६

आकाशगंगाहरूको निर्माण

जति धेरै सिर्जनहार थिए, त्यति नै धेरै विविधता थियो।

आत्माहरू ९ कलाबाट तलका तहहरूतिर झर्दै जाँदा ३३ करोड महाशिव र महाशक्तिले सिर्जना गर्न थाले। तिनीहरूले सिर्जना गरेका कुरा साना थिएनन्। तिनीहरूले आकाशगंगाहरू सिर्जना गरे।

सृष्टिको ठूलो प्रतिस्पर्धा

सुरुमा तिनीहरूले बनाएका आकाशगंगाहरू धेरै विशाल थिए, धेरै लाख प्रकाश वर्षसम्म फैलिएका, पूरै परम तत्त्वले बनेका। आज १,००,००० प्रकाश वर्ष चौडा नापिने आकाशगंगा, हाम्रो आफ्नै मिल्की वे, आफैं पनि कुनै बेला धेरै ठूलो रहेको कुराको एउटा टुक्रा हो। मूल आकाशगंगाहरू यति विशाल थिए कि आजका आकाशगंगाहरू तिनका टुक्राहरू मात्र हुन्, जुन लामो–लामो समयमा टुक्रिएर छुट्टिए।

महाशिवहरूमा सिर्जना र प्रतिस्पर्धाको भावना जाग्यो। कसैले एउटा आकाशगंगा सिर्जना गरे। कसैले दुईवटा। कसैले दसवटा, सयवटा वा हजारवटा। कसैले त २०,००० सम्म सिर्जना गरे। हरेक आकाशगंगा फरक थियो, आफ्नै खालको रङको मिलान, आफ्नै

खालको भित्री बनावट र आफ्नै खालको तेजिलो वातावरणसहित बनेको। जति धेरै सिर्जनहार थिए, त्यति नै धेरै विविधता थियो।

यी मूल आकाशगंगाहरूलाई परम महाब्रह्माण्ड, अर्थात् परम महान् युनिभर्स भनिन्छ। तिनीहरू सबैभन्दा माथिल्लो परम तत्त्वबाट बनेका थिए, र तिनमा अनौठो आध्यात्मिक शक्ति भएका जीवहरू बस्थे।

आकाशगंगाहरू टुक्रिनु

समय बित्दै जाँदा र आत्माहरू बढ्दै जाँदा मूल विशाल आकाशगंगाहरू टुक्रिन थाले। एउटा महाशिवले तीन महाशिव उत्पन्न गर्थ्यो, र आकाशगंगा तीन भागमा बाँडिन्थ्यो। ती तीनमध्ये हरेकले फेरि अरू तीन सिर्जना गर्थ्यो, र जहाँ एउटा आकाशगंगा थियो, त्यहाँ नौ आकाशगंगा भए। त्यसपछि सत्ताईस। त्यसपछि एकासी। अनि यसरी नाप्नै नसकिने लामो समयसम्म यो बढोत्तरी चलिरह्यो, र अन्तमा आज यो युनिभर्सलाई भरेका ट्रिलियनौं–ट्रिलियनौं आकाशगंगा सबै बनिसके।

विज्ञानले आज जसलाई देखिने युनिभर्स भन्छ, अर्थात् ९३ अर्ब प्रकाश वर्षभित्रका २०० अर्ब आकाशगंगा, त्यो पूरै ० कलाको युनिभर्सको एकदमै सानो अंश मात्र हो। अनि त्यो ० कलाको युनिभर्स आफैं पनि पूरै बेहद युनिभर्सको एउटा भाग मात्र हो, जसको चौडाइ १,२०० अर्ब प्रकाश वर्ष छ। अनि यो सबै पनि परम महाशिवले एकदमै सुरुमा कोर्नुभएको विशाल सीमाभित्र समेटिएको छ।

> "विज्ञानले देखेका २०० अर्बभन्दा बढी आकाशगंगा यो पूरै युनिभर्सको तुलनामा एउटै थोप्लोभित्र पर्छन्।"
>
> — बापूजी

हाम्रो आफ्नै आकाशगंगा: मिल्की वे

मिल्की वे भनेर चिनिने हाम्रो आकाशगंगाको चौडाइ करिब १,००,००० प्रकाश वर्ष छ। यो धेरै हात भएको घुमाउरो आकाशगंगा हो, जसमा आधुनिक अनुमानअनुसार १०० देखि ४०० अर्बसम्म तारा छन्। बापूजीको दृष्टिबाट हेर्दा, कुनै पनि दूरबीनको पहुँचभन्दा परका सूक्ष्म

लोकहरूसमेत गरेर, यो आकाशगंगाभित्रका उज्याला गोलाहरूको साँचो संख्या विज्ञानले अहिले नाप्न सक्ने कुनै पनि संख्याभन्दा धेरै–धेरै ठूलो छ।

यो आकाशगंगाको केन्द्रमा मिल्की वेको मालिक महाशिव बस्नुहुन्छ। आकाशगंगाको केन्द्रमा, महाशिवको वरिपरि करिब ३,००० प्रकाश वर्षको एउटा क्षेत्र छ, जसभित्रको २,००० प्रकाश वर्ष अझै पनि परम तत्त्वले बनेको छ: परम आकाश, परम वायु र परम अग्नि तत्त्व। यहाँ सबैभन्दा उच्च आत्माहरूको बास छ: महाशिव, महाविष्णु, महाब्रह्मा, महाइन्द्र र अरू अनगिन्ती उच्च गुणका आत्माहरू, सृष्टिको मूल तेजले घेरिएर।

विज्ञानले हाम्रो आकाशगंगाको केन्द्रमा भएको महाविशाल ब्ल्याक होल भनेर जसको वर्णन गर्छ, गुरुत्व र ऊर्जाको त्यो विशाल बिन्दु, त्यो बापूजीको बुझाइमा पूरै फरक कुरा हो। त्यो महाशिव आफैंको खाँदिएको ऊर्जा क्षेत्र हो: परम तेजिलो शक्तिको भुमरी। बापूजीले वर्णन गर्नुहुने आध्यात्मिक दृष्टिबाट हेर्दा, बाहिरबाट विशाल अँध्यारोजस्तो देखिने कुरा भित्री तहमा तेजिलो दिव्य ऊर्जाको धेरै खाँदिएको क्षेत्र हो।

हाम्रो पूरै आकाशगंगा प्रति घण्टा २५ लाख किलोमिटरको गतिमा युनिभर्समा घुमिरहेको छ, परम महाशिवको केन्द्रको परिक्रमा गर्दै, जसरी सौरमण्डलभित्र ग्रहहरूले सूर्यको परिक्रमा गर्छन्। युनिभर्सको हरेक आकाशगंगाले यही गति पछ्याउँछ, युनिभर्सको केन्द्रमा हुनुहुने परम महाशिवको विशाल गुरुत्व बलले तानिएर।

अध्याय

७

महाशिव, महाशक्ति र देवताहरू

ब्रह्माले सरस्वतीसँग मिलेर स्वर्गदूतहरू सिर्जना गर्नुभयो।

हरेक आकाशगंगाभित्र केन्द्रमा महाशिव बस्नुहुन्छ। महाशिवको वरिपरि महाशक्ति, अर्थात् परम नारी शक्ति, सधैं उपस्थित हुनुहुन्छ। महाशिव र महाशक्ति मिलेर उहाँहरूको आकाशगंगाभित्र भएका सबै कुराको सिर्जना गर्ने स्रोत बन्नुहुन्छ।

एउटा सौरमण्डलभित्रका तीन ठूला तह

बापूजी एउटा सौरमण्डल, अर्थात् एउटा ब्रह्माण्डको भित्री बनावटलाई ठीक–ठीक आध्यात्मिक शब्दमा वर्णन गर्नुहुन्छ। हरेक सौरमण्डलभित्र सृष्टिका तीन मुख्य तह छन्:

सबैभन्दा माथिल्लो तहमा शिवपुरी छ, शिवको धाम, शुद्ध निराकार अवस्था र परम प्रकाशको लोक। यसलाई परमधाम पनि भनिन्छ।

शिवपुरीभन्दा तल विष्णुपुरी छ, विष्णुको लोक, जसलाई भक्ति परम्परामा वैकुण्ठ भनिन्छ। विष्णु, अर्थात् लक्ष्मी–नारायणको संयुक्त रूप, यहाँ बस्नुहुन्छ।

विष्णुपुरीभन्दा तल ब्रह्मापुरी छ, ब्रह्माको लोक; विष्णुले आफ्नो नाभिबाट ब्रह्मालाई उत्पन्न गर्नुभयो। ब्रह्माले नै संकल्पबाट सौरमण्डलमा बस्ने स्वर्गदूत र देवताहरू विशाल संख्यामा सिर्जना गर्नुहुन्छ।

स्वर्गदूतहरूको सृष्टि

ब्रह्माले सरस्वतीसँग मिलेर स्वर्गदूतहरू सिर्जना गर्नुभयो। एउटै संकल्पबाट ब्रह्माले एकैसाथ करोडौं स्वर्गदूत सिर्जना गर्न सक्नुहुन्थ्यो। यी जीवहरू परम तत्त्वले बनेका थिए: तिनीहरूको शरीर परम आकाश, परम वायु र परम अग्निले बनेको थियो, र तिनीहरूको आत्मा परम प्रकाशले बनेको थियो। यस अवस्थामा एउटै आत्माले हजारौं सूर्यको तेज बोकेको हुन्थ्यो।

यी स्वर्गदूत ती दिव्य जीव हुन्, जसका गुणहरू हिन्दू शास्त्रहरूमा वर्णन गरिएका देवताका गुणहरूसँग मिल्दाजुल्दा छन्। वास्तवमा तिनीहरू देवताभन्दा पहिले आए; सौरमण्डलभित्र सिर्जना भएको जीवको मूल, सबैभन्दा उच्च रूप स्वर्गदूत नै थिए। तिनीहरू नै ती जीव थिए, जसका बारेमा शास्त्रहरू भन्छन्: आदि अनादि देवता धर्म।

> "एउटै संकल्पबाट ब्रह्माले करोडौं स्वर्गदूत सिर्जना गर्न सक्नुहुन्थ्यो। हरेक स्वर्गदूतमा हजारौं सूर्यको तेज थियो।"
>
> — बापूजी

हिन्दू शास्त्रप्रतिको श्रद्धा र बापूजीको दृष्टि

बापूजी हिन्दू शास्त्रहरूप्रति — चार वेद, सोह्र उपनिषद् र अठार पुराणप्रति — गहिरो श्रद्धा राख्नुहुन्छ। यी शाश्वत ग्रन्थहरूले प्रलयको समयमा महाशिवले सबै सृष्टिलाई आफूभित्र समाहित गर्नुहुन्छ भन्ने गहिरो सत्य जोगाएर राखेका छन्। स्वर्गदूतहरू कसरी अस्तित्वमा आए, कसरी सिर्जना गरिए, तिनीहरू के थिए र कसरी बिस्तारै तल झरे भन्ने विस्तृत विवरण बापूजीले अहिले गहिरो ध्यानमा पाएको आफ्नै सोझो अनुभवबाट बाँड्नुहुन्छ। शास्त्र र बापूजीका प्रवचनहरूले मिलेर एउटै शाश्वत सत्यलाई फरक–फरक कोणबाट उज्यालो पार्छन् — शास्त्रको कहिल्यै पुरानो नहुने ज्ञान र अनुभूति पाएको आत्माको सोझो भित्री दृष्टि, एकअर्काको पूरक बनेर सँगसँगै उभिएका।

अध्याय

६

देवताबाट स्वर्गदूत हुँदै मानिससम्म

जति धेरै आत्मा सिर्जना हुन्छन्, त्यति नै धेरै ऊर्जा खर्च हुन्छ ।

तल झर्ने क्रम स्वर्गदूतमै सकिएन। समय बित्दै जाँदा स्वर्गदूतहरूले बिस्तारै शक्ति गुमाए। तिनीहरूको शरीरका परम तत्त्वहरू स्थूल तत्त्वसँग मिसिए। तिनीहरू अझ तल झरे। तिनीहरू देवता बने, अर्थात् तीन तत्त्वका दिव्य जीवहरू: आकाश, वायु र अग्नि। स्थूल तत्त्व जल र पृथ्वी अझै थिएनन्।

शक्ति किन घट्यो

शक्ति बिस्तारै घट्नुको कारण संख्या बढ्दै जाने प्रक्रिया आफैं हो। हरेक पटक एउटा आत्माले संकल्पबाट अरू आत्मा सिर्जना गरेर तिनलाई अस्तित्वमा ल्याउँदा, सिर्जनहारबाट ऊर्जा बाहिरतिर बग्छ। जति धेरै आत्मा सिर्जना हुन्छन्, त्यति नै धेरै ऊर्जा खर्च हुन्छ। यो सृष्टिको धेरै लामो समयमा यसको असर थुप्रिँदै जानु निश्चित थियो: सिर्जनहारहरू आफैं बिस्तारै रित्तिए। १६ कलाको पूर्णताबाट सुरु भएको कुरा चरण–चरण गरेर ० सम्म झऱ्यो।

पहिला मानिस: मनु र शतरूपा

जब देवता अझ तल झर्न थाले र स्थूल तत्त्व जल र पृथ्वी तिनीहरूभित्र पसे, तब तिनीहरू मानिस बने। हिन्दू शास्त्रहरूले पहिला मानिसलाई मनु र शतरूपा भनेर चिनाउँछन्। संसारभरिका धेरै पुराना आध्यात्मिक परम्पराहरूमा पनि पहिलो मानव जोडीबारे मिल्दाजुल्दा कथाहरू पाइन्छन्, र हरेक परम्पराले यो क्षणलाई आफ्नै पवित्र तरिकाले सम्मान गर्छ।

हिन्दू परम्पराले आत्मा पहिलो पटक देहभाव (देहभान) मा तल झरेको क्षणको वर्णन गर्छ। त्यसरी तल झर्नुअघि पहिला मानिसहरू आत्म स्वरूप, अर्थात् आत्म चेतनामा रहने थिए; तिनीहरू भौतिक शरीरको चेतनाबाट मुक्त थिए। अझ घना तत्त्वमा तल झर्दा भौतिक शरीरको चेतना पहिलो पटक जाग्यो। यो आत्मा पूरा मानव जन्ममा प्रवेश गरेको भित्री कथा हो: चेतना आत्म चेतनाबाट देहभावमा सरेको क्षण।

> "स्थूल शरीरमा ओर्लनुअघि आत्मा आत्म चेतनामा थियो — आत्म स्वरूप। त्यसपछि देहभाव आयो। यही एउटा परिवर्तनले मानव दुःखको पूरै कथा सुरु गऱ्यो।"
>
> — बापूजी

मानिसबाट तल्ला योनिसम्म

तल झर्ने क्रम मानव रूपमै पनि सकिएन। भारी कर्म जम्मा गरेका, चेतना जनावरका गुणहरूमा गहिरोसँग अल्झिएका, वा बारम्बार गरिएको नकारात्मक कर्मले कारण शरीर बिग्रिएका आत्माहरू मानव शरीर छोडेपछि तल्ला जन्मतिर तानिन्थे। हिन्दू शास्त्रहरूले यसलाई आत्मा ८४ लाख योनिबाट भएर जानु भनेर वर्णन गर्छन्।

बापूजी यसलाई सरल तर्कले बुझाउनुहुन्छ: “अन्त मति सो गति” — मृत्युको क्षणमा चेतनाको गुणले अर्को जन्म तय गर्छ। मृत्युको बेला मन जनावरजस्तो थियो भने आत्मा जनावरको रूपमा फर्कन्छ। मन शान्त र उच्च थियो भने आत्मा माथि उठ्छ। यो सजाय होइन। यो कर्मको हिसाबले चल्ने चेतनाको स्वाभाविक नियम हो।

अध्याय

६

सूर्य, पृथ्वी र ग्रहहरूको सृष्टि

हाम्रो सौरमण्डलको हरेक ग्रह त्यसकै देवताले सिर्जना गर्नुभएको हो।

स्वर्गदूत र सुरुका देवताहरू रहुन्जेल भौतिक सूर्य चाहिँदैनथ्यो। तिनीहरूका आफ्नै आत्माहरूबाट हजारौं सूर्यको तेज फैलिन्थ्यो। तिनीहरू बस्ने लोक पूरै आफैं उज्यालो थियो, र तिनीहरू आफैंबाट निस्कने परम अग्निले भरिएको थियो।

सूर्यको सृष्टि

देवताहरू अझ तल झर्दै जाँदा र तिनीहरूका आत्माहरूको स्वाभाविक तेज मधुरो हुँदै जाँदा अँध्यारो फैलिन थाल्यो। यही बेला, जब दिव्य प्रकाशले संसारलाई उज्यालो पार्न पुगेन, भौतिक सूर्यको सृष्टि भयो।

सूर्य नारायण, अर्थात् सूर्यको अधिपति देवताले सूर्यको गोला सिर्जना गर्नुभयो। एक पटक सूर्य बलेपछि, एक पटक हाइड्रोजनलाई हिलियममा बदल्ने फ्युजन सुरु भएपछि, त्यो आफैं चलिरह्यो। सुरुमा सूर्य आजभन्दा धेरै कम चर्को थियो। देवताहरू झन् घना पदार्थमा तल झर्दै जाँदा सूर्य बिस्तारै चर्को हुँदै गयो।

हरेक ग्रहको एउटा सिर्जनहार

हाम्रो सौरमण्डलको हरेक ग्रह त्यसकै देवताले सिर्जना गर्नुभएको हो। बुधले बुध ग्रह सिर्जना गर्नुभयो। शुक्राचार्यले शुक्र ग्रह सिर्जना गर्नुभयो। शनि देवले शनि ग्रह सिर्जना गर्नुभयो। हरेक देवताले संकल्पको ठूलो शक्तिबाट आफ्नो ग्रहलाई अस्तित्वमा ल्याउनुभयो।

उचित समयमा पृथ्वीको सृष्टि पनि ब्रह्माले नै गराउनुभयो। यो लगभग ब्रह्माका पहिला बीस वर्ष बितेपछि भयो। मानिसको आयुसँग दाँज्दा यो समय बुझ्नै नसकिने गरी लामो छ।

> "भौतिक सूर्य सुरुमै बनेको होइन; आत्माको प्रकाशले संसारलाई उज्यालो पार्न नपुगेपछि मात्र बनेको हो। यो तल झर्ने क्रमको जवाफ थियो, त्यसको कारण होइन।"
>
> — बापूजी

शनिका घेराहरू र तल्ला लोक

मानव लोकभन्दा तल, हिन्दू शास्त्रहरूले सात पाताल लोक, र तीभन्दा पनि तल ५५ करोड नरकको वर्णन गर्छन्।

बापूजी प्रकट गर्नुहुन्छ: विज्ञानले शनिका घेराहरू भनेर देख्ने कुरा — त्यो ग्रहको वरिपरि घुमिरहेका पदार्थका अनगिन्ती साना टुक्राहरू — यिनै तल्ला लोकहरूको अवशेष हो। शनिको गुरुत्वले तान्दा र सूर्यको गुरुत्वले तिनलाई घुम्ने बाटोमा ल्याउँदा, ५५ करोड नरकका टुक्रिएका अवशेषहरू शनिको वरिपरि जम्मा भएर आज देख्न सकिने घेराहरू बने।

हाम्रो सौरमण्डलको आकार

हाम्रो सौरमण्डल प्लुटो घुम्ने बाटोसम्म फैलिएको छ, जुन सूर्यबाट ५८७ करोड किलोमिटर टाढा छ। गुरुत्वको सीमासम्म नाप्दा सौरमण्डलको पूरा चौडाइ ९४ लाख करोड (९.४ ट्रिलियन) किलोमिटर छ, जुन एक प्रकाश वर्षबराबर हो। यो पूरै बनावटलाई ब्रह्माण्ड, अर्थात् एउटा ब्रह्माण्डीय प्रणाली भनिन्छ, र यसको मालिक शिव हुनुहुन्छ।

अध्याय

१०

समयका चक्रहरू — युग, मन्वन्तर र ब्रह्माको ब्रह्माण्डीय पात्रो

स्वर्गलोकको एक दिन पृथ्वीको एक वर्षबराबर हुन्छ।

यो युनिभर्समा समय एकनास छैन। सृष्टिको हरेक तहमा यो फरक तरिकाले चल्छ, र समय, स्थान र प्रकाशको गतिबीचको सम्बन्धको अध्ययनमा आधुनिक विज्ञानले पनि यो कुरा चिन्न थालेको छ।

चार युग

पृथ्वीमा समयलाई युग, अर्थात् ब्रह्माण्डीय युगमा नापिन्छ। एउटा पूरा चक्रमा चार युग हुन्छन्:

कलियुग (फलामे युग) ४,३२,००० वर्षको हुन्छ। द्वापरयुग त्यसको दोब्बर, ८,६४,००० वर्षको हुन्छ। त्रेतायुग कलियुगको तीन गुणा लामो, १२,९६,००० वर्षको हुन्छ। सत्ययुग, अर्थात् सत्यको युग, कलियुगको चार गुणा लामो, १७,२८,००० वर्षको हुन्छ। सबै मिलाउँदा चार युगको एउटा पूरा चक्र (जसलाई चतुर्युग भनिन्छ) ४३,२०,००० वर्षको हुन्छ।

मन्वन्तर: मनुको कालखण्ड

चार युगका एकहत्तर पूरा चक्रले एउटा मन्वन्तर, अर्थात् एउटा मनुको शासनकाल बन्छ। हरेक मन्वन्तरको अन्त्यमा अर्ध प्रलय (आंशिक प्रलय) हुन्छ। उच्च गुणका आत्माहरू बाँच्छन्; धेरै घना अवस्थामा झरेकाहरू विलय हुन्छन्। त्यसपछि विष्णु मत्स्य (माछा) को रूप लिएर प्रकट हुनुहुन्छ, र नयाँ मानवजाति स्थापना हुनुअघि बाँचेका आत्माहरूलाई सबै बीउ र जीवका सबै रूप एउटा ठूलो डुंगामा जोगाउन निर्देशन दिनुहुन्छ। विष्णु पुराणले यसलाई मत्स्य अवतार भनेर वर्णन गर्छ।

चौध मन्वन्तरले एउटा कल्प, अर्थात् ब्रह्माको एउटा पूरा दिन बन्छ। ब्रह्माको एक दिन पृथ्वीमा ४ अर्ब ३२ करोड वर्षबराबर हुन्छ। त्यसपछि उति नै लामो रात आउँछ। ब्रह्माको एक दिन र रात मिलेर ८ अर्ब ६४ करोड वर्ष हुन्छ। हरेक कल्पको अन्त्यमा तल्ला तीन लोक — भूलोक, भुवर्लोक र स्वर्गलोक — विलय हुन्छन्। विष्णु सूर्यभित्र पस्नुहुन्छ र बाह्र सूर्यको ताप उत्पन्न गर्नुहुन्छ, र तीनै लोकलाई जलाएर खरानी बनाउनुहुन्छ। त्यसपछि नयाँ चक्र सुरु हुन्छ।

ब्रह्माको आयु: १०० वर्ष

ब्रह्मा आफ्नै १०० वर्ष बाँच्नुहुन्छ, र हरेक वर्षमा उहाँका ३६० दिन–रात हुन्छन्। यसको अर्थ, एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को पूरा आयु पृथ्वीमा लगभग ३११ ट्रिलियन वर्ष हो। ब्रह्माका १०० वर्ष पूरा हुँदा पूरै सौरमण्डलमा महाकल्प प्रलय, अर्थात् अन्तिम ठूलो प्रलय हुन्छ। आफ्नो ऊर्जा रित्तिएपछि अधिपति शिव सूर्यभित्र पस्नुहुन्छ र काल अग्नि, अर्थात् समयको आगो उत्पन्न गर्नुहुन्छ, जसले सबै सृष्टिलाई आफूभित्र फिर्ता तान्छ।

> "तपाईं ब्रह्माको लोकमा एक सेकेन्ड मात्र बस्नुभयो भने पृथ्वीमा १,००,००० वर्ष बितेछन्। समय र चेतनाको तहबीचको सम्बन्ध भारतीय ज्ञानमा धेरै पहिलेदेखि जोगाइएको गहिरो आध्यात्मिक सत्य हो।"
>
> — बापूजी

समय र यसका तहहरू

समय र सृष्टिका तहहरूबीचको सम्बन्ध सधैं उस्तै रहन्छ: लोक जति माथि हुन्छ, पृथ्वीको तुलनामा त्यहाँ समय त्यति नै ढिलो बित्छ। स्वर्गलोकको एक दिन पृथ्वीको एक वर्षबराबर हुन्छ। ब्रह्मापुरीको एक सेकेन्ड पृथ्वीमा बित्ने १,००,००० वर्षबराबर हुन्छ। महाशिवको समयको नाप यस्तो छ कि महाशिवको एक क्षणभित्र ब्रह्माका १०० वर्ष अटाउँछन्। अनि परम महाशिवको एक क्षणभित्र महाशिवका १०० वर्ष अटाउँछन्।

बापूजी भन्नुहुन्छ: पल–पलमा महाशिवले अनन्त सौरमण्डल बनाउनुहुन्छ र विलय गर्नुहुन्छ। हिन्दू शास्त्रहरूले यही कुरा वर्णन गर्छन्: “प्रतिपल महाशिव की प्रतिपल अनन्त अनन्त ब्रह्माण्ड बनते हैं और बिगड़ते हैं” — हरेक पल अनन्त ब्रह्माण्ड बन्छन् र नष्ट हुन्छन्।

अध्याय

११

प्रलय — ठूलो विलय

जसरी सास भित्र तानेपछि बाहिर फाल्नैपर्छ, त्यसरी नै सृष्टिको समय पूरा भएपछि सृष्टि आफ्नो स्रोतभित्र फेरि समाहित हुनैपर्छ।

प्रलय नकारात्मक अर्थको विनाश होइन। यो एउटा चक्र स्वाभाविक रूपमा पूरा हुनु हो। जसरी सास भित्र तानेपछि बाहिर फाल्नैपर्छ, त्यसरी नै सृष्टिको समय पूरा भएपछि सृष्टि आफ्नो स्रोतभित्र फेरि समाहित हुनैपर्छ। बापूजी प्रलयका पाँच तहको वर्णन गर्नुहुन्छ, र हरेक तह ब्रह्माण्डीय बनावटको फरक–फरक तहसँग मेल खान्छ।

प्रलयका पाँच तह

नित्य प्रलय, अर्थात् दैनिक प्रलय, हरेक जीवको मृत्यु र पुनर्जन्म हो। शरीर छोडेर नयाँ शरीरमा फर्कने हरेक आत्माले एउटा सानो प्रलय भोगिरहेको हुन्छ।

अर्ध प्रलय, अर्थात् आंशिक प्रलय, हरेक मन्वन्तरको अन्त्यमा हुन्छ। पृथ्वी सफा गरिन्छ। तल्लो स्तरका आत्माहरू विलय हुन्छन्। माथिल्लो स्तरका आत्माहरू बाँच्छन् र अर्को चक्रको बीउ बन्छन्।

प्रलय, अर्थात् सामान्य चक्रको प्रलय, चार युगको अन्त्यमा हुन्छ।

कल्प प्रलय, अर्थात् तीन लोकको प्रलय, ब्रह्माको एक दिनको अन्त्यमा हुन्छ। सबैभन्दा तल्ला तीन लोक जलेर सकिन्छन्, र ब्रह्माको रातभरि विष्णुले बाँकी आत्माहरूको पालना गर्नुहुन्छ।

महाकल्प प्रलय, अर्थात् पूरै सौरमण्डलको पूरा प्रलय, ब्रह्माका १०० वर्ष बितेपछि र अधिपति शिवको ऊर्जा पूरै सकिएपछि हुन्छ। शिव सूर्यभित्र पस्नुहुन्छ, काल अग्नि उत्पन्न गर्नुहुन्छ, र सबै पदार्थ, सबै ग्रह, सबै जीव, सबै लोकलाई आफूभित्र फिर्ता तान्नुहुन्छ। यही महाकाल अवस्था हो।

महाकाल र ब्ल्याक होल

जब कुनै आकाशगंगामा महाकाल अवस्था आउँछ — जब आकाशगंगाको केन्द्रमा रहनुभएका महाशिवले आफ्नो सिर्जनाको ऊर्जा सिध्याउनुहुन्छ — तब आकाशगंगाको केन्द्र प्रलयको परम बिन्दु बन्छ। त्यो आकाशगंगाका सबै सौरमण्डल भित्रतिर तानिन्छन्, र बापूजी जसलाई महाकाल प्रलय भन्नुहुन्छ, त्यसले तिनलाई निल्छ।

विज्ञानले जसलाई ब्ल्याक होल भन्छ, त्यो यस शिक्षाको दृष्टिबाट यही महाकाल अवस्थाको बाहिरी रूप हो। बापूजी बुझाउनुहुन्छ — चेतनाको भित्री तहमा यो अभाव वा खालीपन होइन। यो तेजिलो दिव्य ऊर्जाको धेरै खाँदिएको क्षेत्र हो — ध्यानको भित्री आँखाले देख्न सकिने भित्री तेजको परम भुमरी। बापूजीको दृष्टिमा आकाशगंगाको केन्द्र, आफ्नो महाकाल रूपमा पनि, परम तेजिलो ऊर्जाको भुमरी हो, त्यसको अभाव होइन।

> **"विज्ञानले जसलाई ब्ल्याक होल भन्छ, बापूजी त्यसलाई महाकाल भन्नुहुन्छ। भित्री दृष्टिबाट हेर्दा त्यो अँध्यारो होइन, महाशिवको प्रलयको धेरै खाँदिएको ऊर्जा हो — तेजको परम भुमरी।"**
>
> — बापूजी

हिन्दू शास्त्रमा जोगाइएको ज्ञान

हिन्दू शास्त्रहरूले यो ठूलो रहस्यको गहिरो सत्यलाई एउटै पवित्र वाक्यमा जोगाएका छन्: महाशिव महाकाल बन्नुहुँदा उहाँले अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड, अर्थात् अनन्त करोड

सौरमण्डललाई आफ्नै अस्तित्वभित्र कोष–कोष गरेर समाहित गर्नुहुन्छ, र हरेक कोषमा एउटा सौरमण्डल हुन्छ। बापूजीका प्रवचनहरूले अब यो आदरणीय वाक्यको पछाडिको पूरा भित्री कथा खोल्छन् — आकाशगंगाहरू कसरी बने र विलय भए, आत्माहरू कसरी तल झरे र माथि उठे — र यसरी अनुभूति पाएको आत्माको सोझो दृष्टि शास्त्रहरूमा रहेको शाश्वत सत्यको पूरक बन्छ।

प्रलयपछि महाशिव परम महाशिवबाट नयाँ ऊर्जा लिन युनिभर्सको केन्द्रमा फर्कनुहुन्छ। ताजा भएर उहाँ आफ्नो आकाशगंगामा फर्कनुहुन्छ र फेरि नयाँ सृष्टि सुरु गर्नुहुन्छ।

अध्याय

१२

आत्माहरूको पतन र सम्झना गुम्नु

आत्मा खाली पाटी होइन।

यो लामो इतिहासको सबैभन्दा चुपचाप तर गहिरो चोट पुऱ्याउने पक्षमध्ये एउटा हो — सम्झनालाई के भयो भन्ने कुरा। सिर्जना भएको हरेक आत्माले — चाहे त्यो १६ कलाको महाशिव होस्, स्वर्गदूत होस्, देवता होस् वा मानिस — आफूभित्र आफ्नो पूरै यात्राको पूरा रेकर्ड बोकेको थियो। आत्मा खाली पाटी होइन। यो अनुभवको ठूलो भण्डार हो, जुन यसको सृष्टिको ठीक पहिलो क्षणसम्म पछाडि पुग्छ।

शुद्ध अवस्थामा आत्मा

आफ्नो निराकार, मूल अवस्थामा आत्मा पूर्ण ज्ञानी हुन्छ: सबै कुरा जान्ने। एकै क्षणमा यसले भित्रैबाट अर्बौं प्रकाश वर्षसम्म फैलिएको चेतनामा पहुँच पाउन सक्छ। यसको सम्झना बाहिर कतै राखिएको हुँदैन। यो आत्माकै सारभित्र गाँसिएको हुन्छ। शुद्ध रूपमा आत्माले सबै समयको पूरा रेकर्ड बोकेको हुन्छ।

आवरण कसरी थपियो

जब परम तत्त्व आत्माको वरिपरि तह–तह गरेर बेरियो, र आत्मा निराकारबाट आकारमा तल झऱ्यो, तब हरेक नयाँ तहले आवरणजस्तै काम गऱ्यो। पहिले महातत्त्व। त्यसपछि परम आकाश। त्यसपछि परम वायु। त्यसपछि परम अग्नि। त्यसपछि तीन स्थूल तत्त्व: आकाश,

वायु र अग्नि। त्यसपछि जल। त्यसपछि पृथ्वी। हरेक तहले आत्माको आफ्नै भित्री ज्ञानसम्म पुग्ने क्षमता घटायो।

आत्मा पूरै मानव अवस्थामा पुग्दासम्म — कारण शरीर, सूक्ष्म शरीर र स्थूल शरीरसहित — मूल सम्झना धेरै गहिरोमा पुरिइसकेको थियो। अनि कर्ममाथि कर्म थुप्रिँदै जाँदा, धेरै जन्मसम्म कामहरू, प्रतिक्रियाहरू, छाप र बानीका ढाँचाहरूको रेकर्डले कारण शरीर भरिँदै जाँदा, आत्माले आफ्नो उत्पत्तिसम्मको पहुँच व्यवहारमा गुमायो।

> "आत्मा खाली छैन। यसले आफ्नो सृष्टिको पहिलो क्षणदेखिको पूरै यात्राको पूरा रेकर्ड बोकेको छ। तर तत्त्वका तहहरूले त्यो सम्झनालाई ढाके, अनि कर्मले त्यसलाई अझ ढाक्यो। यही कारण आत्माले बिर्सेको छ।"
>
> — बापूजी

ठूलो उचाइबाट पतन

बापूजी यति धेरै अति महान् आत्माहरू अहिले पृथ्वीमा किन बसिरहेका छन् भन्नेबारे एउटा अनौठो कुरा प्रकट गर्नुहुन्छ। तीमध्ये यस्ता जीवहरू छन्, जो ४०० अर्ब युनिभर्सका मालिकहरू थिए। यस्ता जीवहरू पनि छन्, जसले पूरै महाब्रह्माण्ड, अर्थात् यसभन्दा परका महान् युनिभर्सहरूमा शासन गरे। यी आत्माहरू उत्सुकताले यो सौरमण्डलमा, यो पृथ्वीमा आए; घुम्न र खोज्न। अनि तिनीहरू फसे।

पहिले एउटा आयो, त्यसपछि पहिलोलाई खोज्न अर्को आयो। त्यसपछि तिनलाई खोज्न अरू आए। अनि एक–एक गर्दै, एकपछि अर्को महान् आत्मा — परम, परम महाशिव, आकाशगंगाका मालिकहरू, युनिभर्सका मालिकहरू — मृत्युलोकको बाक्लोपनमा अल्झिए। तिनीहरू अहिले यहीँ छन्, साधारण मानिस भएर बाँचिरहेका छन्, र आफू को हुन् भन्ने पूरै बिर्सिसकेका छन्।

यिनै आत्माहरूलाई खोज्न, जगाउन र घरतिर डोऱ्याउन सर्वशक्तिमान आफैं ओर्लनुभएको छ। यी शिक्षाहरूको पछाडिको उद्देश्य यही हो।

अध्याय

१३

आजको ० कलाको युनिभर्स

० कलाको अवस्था कथाको अन्त्य होइन ।

आज रहेको युनिभर्स ० कलाको युनिभर्स हो। यसको अर्थ, मूल १६ कलाको पूर्णता पूरै सकिइसकेको छ। कुनै बेला सबै कुरा बनाउने परम तत्त्वहरू स्थूल तत्त्व बनिसकेका छन्। कुनै बेला हजारौं सूर्यको तेजले चम्कने आत्माहरू अहिले घना भौतिक शरीरमा बस्छन्। कुनै बेला लाखौं प्रकाश वर्षसम्म फैलिएका आकाशगंगाहरू अनगिन्ती साना प्रणालीमा टुक्रिइसकेका छन्।

के बाँकी छ

तैपनि सबै कुरा गुमेको छैन। युनिभर्सको ठीक केन्द्रमा परम महाशिव अझै रहनुभएको छ। सुरुमै कोरिएको परम प्रकाशको मूल सीमाले अझै पनि सबै कुरालाई घेरेको छ। आकाशगंगाका केन्द्रहरूको वरिपरि २,००० प्रकाश वर्षसम्मका परम तत्त्वहरू अझै जोगिएका छन्। सर्वशक्तिमानको शक्ति घटेको भए पनि अझै छ। सृष्टि अझै पनि धानिइरहेको छ।

बापूजीले आफ्नो दृष्टिबाट वर्णन गर्नुभएअनुसार, आज ० कलाको युनिभर्सको चौडाइ धेरै सय अर्ब प्रकाश वर्ष छ। त्यसमध्ये आधुनिक विज्ञानले अहिलेसम्म धेरै सानो क्षेत्र देखेको छ, जसभित्र दुई सय अर्बभन्दा बढी आकाशगंगा चिनिएका छन्। पूरा युनिभर्स — अहिलेका उपकरणहरूको पहुँचभन्दा परको भाग — बापूजीको शब्दमा, तुलनै गर्न नसकिने गरी ठूलो छ।

मानव आत्मा: तमोप्रधान

आजको ० कलाको युनिभर्समा मानव आत्मा त्यो अवस्थामा पुगेको छ, जसलाई बापूजी तमोप्रधान, अर्थात् सबैभन्दा धेरै घनत्वको अवस्था भन्नुहुन्छ। आत्माको प्रकाश सबैभन्दा मधुरो छ। यसको सम्झना सबैभन्दा धेरै ढाकिएको छ। यसको शक्ति सबैभन्दा कम छ। यो चक्रको सबैभन्दा तल्लो बिन्दु हो।

पृथ्वीको जनसंख्या, जुन सन् १७५० मा पनि ५० करोड मात्र थियो, सन् १८५० सम्ममा ७५ करोड र सन् १९३६ सम्ममा १५० करोड पुग्यो। आज यो ८०० करोडभन्दा बढी छ। जनसंख्याको यो छिटो बढोत्तरी आफैंमा आत्माहरू तल झर्ने क्रमको संकेत हो: कुनै बेला माथिल्ला लोकमा वा कम घना जन्महरूमा रहेका ठूलो संख्यामा आत्माहरू चक्रको यो अन्तिम चरणमा अहिले मानव रूपमा जम्मा भएका छन्।

> "मानिसको जनसंख्या छिटो बढ्नु इतिहासको छुट्टै घटना होइन। यो ठूलो चक्रको अन्त्यमा सृष्टिका सबै तहबाट आत्माहरू एकैसाथ मानव रूपमा तल झर्नु हो।"
>
> — बापूजी

परिवर्तनको समय

० कलाको अवस्था कथाको अन्त्य होइन। यो एउटा मोड हो। सर्वशक्तिमान, परम शक्ति, अहिले यो सृष्टिभित्र उपस्थित हुनुहुन्छ, र प्रवाहको दिशा उल्ट्याउन काम गरिरहनुभएको छ। बापूजीमार्फत दिइँदै गरेको ज्ञान त्यही कामको एउटा भाग हो। स्थूल तत्त्वले बनेका विज्ञानका उपकरणहरू एक दिन परम तत्त्वका उपकरणहरूमा बदलिनेछन्। सूर्य आफैं पनि एक दिन बदलिन सक्छ। समय बित्दै जाँदा मृत्युलोक अमरलोक बन्नेछ।

बापूजीले यो संकल्प ठूलो बलका साथ राख्नुभएको छ:

यो बेहद ज्ञान, अर्थात् असीम ज्ञान हो। हामी को हौं, हामी कहाँबाट आयौं र हामी यहाँ के गर्न आएका हौं भन्ने ज्ञान यही हो।

बापूजीका अनमोल वचनहरू

यस पुस्तकका अध्यायहरूबाट सँगालिएका परम विचारहरू।

"विज्ञानले अहिले देख्न सक्ने युनिभर्स पूरै साँचो सृष्टिको तुलनामा एउटा थोप्लो पनि होइन।"

— बापूजी

अध्याय १

"सृष्टिको क्षणमा परम महाशिवले कोर्नुभएको परम प्रकाशको सीमा आज पनि छ, र त्यसले सबै कुरालाई घेरेको छ।"

— बापूजी

अध्याय २

"यी आत्माहरू परम प्रकाशले बनेका थिए। तिनीहरू महाशिव थिए — सिर्जनहारकै प्रतिबिम्ब।"

— बापूजी

अध्याय ३

“

"जसरी बीउभित्र पूरै रूख हुन्छ, त्यसरी नै निराकार आत्माभित्र यसको आकार थियो। यो यात्रा केही नयाँ कुराको सृष्टि थिएन; पहिल्यै भएको कुरा बिस्तारै प्रकट हुनु थियो।"

— बापूजी

अध्याय ४

“

"विज्ञानले नाप्ने देखिने युनिभर्स — त्यो सबै — ० कलाको युनिभर्स हो। यो मूल १६ कलाको पूर्णताबाट तल झरेको सबैभन्दा टाढाको बिन्दु हो।"

— बापूजी

अध्याय ५

“

"विज्ञानले देखेका २०० अर्बभन्दा बढी आकाशगंगा यो पूरै युनिभर्सको तुलनामा एउटै थोप्लोभित्र पर्छन्।"

— बापूजी

अध्याय ६

“

"एउटै संकल्पबाट ब्रह्माले करोडौं स्वर्गदूत सिर्जना गर्न सक्नुहुन्थ्यो। हरेक स्वर्गदूतमा हजारौं सूर्यको तेज थियो।"

— बापूजी

अध्याय ७

❝

"स्थूल शरीरमा ओर्लनुअघि आत्मा आत्म चेतनामा थियो — आत्म स्वरूप। त्यसपछि देहभाव आयो। यही एउटा परिवर्तनले मानव दुःखको पूरै कथा सुरु गऱ्यो।"

— बापूजी

अध्याय ८

❝

"भौतिक सूर्य सुरुमै बनेको होइन; आत्माको प्रकाशले संसारलाई उज्यालो पार्न नपुगेपछि मात्र बनेको हो। यो तल झर्ने क्रमको जवाफ थियो, त्यसको कारण होइन।"

— बापूजी

अध्याय ९

❝

"तपाईं ब्रह्माको लोकमा एक सेकेन्ड मात्र बस्नुभयो भने पृथ्वीमा १,००,००० वर्ष बितेछन्। समय र चेतनाको तहबीचको सम्बन्ध भारतीय ज्ञानमा धेरै पहिलेदेखि जोगाइएको गहिरो आध्यात्मिक सत्य हो।"

— बापूजी

अध्याय १०

❝

"विज्ञानले जसलाई ब्ल्याक होल भन्छ, बापूजी त्यसलाई महाकाल भन्नुहुन्छ। भित्री दृष्टिबाट हेर्दा त्यो अँध्यारो होइन, महाशिवको प्रलयको धेरै खाँदिएको ऊर्जा हो — तेजको परम भुमरी।"

— बापूजी

अध्याय ११

"आत्मा खाली छैन। यसले आफ्नो सृष्टिको पहिलो क्षणदेखिको पूरै यात्राको पूरा रेकर्ड बोकेको छ। तर तत्त्वका तहहरूले त्यो सम्झनालाई ढाके, अनि कर्मले त्यसलाई अझ ढाक्यो। यही कारण आत्माले बिर्सेको छ।"

— बापूजी

अध्याय १२

"मानिसको जनसंख्या छिटो बढ्नु इतिहासको छुट्टै घटना होइन। यो ठूलो चक्रको अन्त्यमा सृष्टिका सबै तहबाट आत्माहरू एकैसाथ मानव रूपमा तल झर्नु हो।"

— बापूजी

अध्याय १३

शब्दावली

आधिकारिक परमशान्ति शब्दावलीबाट लिइएका शब्द र तिनको अर्थ।

१. **आत्मा** (Atma, Soul)

सबै जीवित प्राणीहरूमा रहेको ऊर्जाको स्रोत। साँचो 'म'। आफ्नो मूल, शुद्ध अवस्थामा यो निराकार दिव्य प्रकाश — परम प्रकाश — हो, जसलाई आधुनिक विज्ञानको भाषामा चेतना पनि भनेर बुझिन्छ।

२. **परम आत्मा** (Param Atma, Supreme Soul)

आत्माहरूको सिर्जनहार। संकल्पबाट अरू आत्माहरू सिर्जना गर्ने शक्ति भएको आत्मा। हिन्दू शास्त्रहरूमा यसलाई सत्यम् शिवम् सुन्दरम् पनि भनिन्छ — शिवजस्तो सिर्जनहारको सत्य, दिव्य र सुन्दर अवस्था।

३. **कला** (Kala)

आत्मा वा सिर्जनहारको शक्ति नाप्ने एकाइ। जसरी वाटले बिजुलीको क्षमता नाप्छ, त्यसरी नै कलाले दिव्य जीवको आध्यात्मिक क्षमता नाप्छ। १६ कला सबैभन्दा माथिल्लो हो; ० कला हाम्रो युनिभर्सको अहिलेको अवस्था हो।

४. **संकल्प** (Sankalp, Affirmation)

आत्माले केही गर्ने अठोट गर्दा त्यसमा उठ्ने दृढ निश्चय वा विचार। आत्माको मनको शक्ति। कला जति धेरै, संकल्पको शक्ति त्यति नै ठूलो। संकल्पबाटै परम आत्माहरूले सृष्टि प्रकट गर्छन्।

५. **निराकार / निराकारी** (Nirakar / Nirakari, Formless)

आत्माको निराकार अवस्था — शुद्ध प्रकाशको रूपमा रहेको त्यसको साँचो दिव्य अवस्था। यसलाई निराकारी अवस्था पनि भनिन्छ। यस अवस्थामा सिर्जनहारलाई सत्यम् शिवम् सुन्दरम् भनेर वर्णन गरिन्छ। यो आत्माको अन्तिम चरण हो।

६. **आकार / आकारी** (Aakar / Akari, Subtle Form)

ऊर्जाको एउटा रूप — सूक्ष्म, भौतिक होइन। आगो बल्दा बन्ने रूपजस्तै। भौतिक आँखाले देखिँदैन। जब आत्माले संकल्पबाट ऊर्जा गुमाउँछ, त्यो आफ्नो निराकार अवस्थाबाट तल झर्छ र परम तत्त्वहरूले बनेको यो सूक्ष्म रूप लिन्छ।

७. **साकारी** (Sakari, Physical Form)

आत्माको ऊर्जा स्थूल तहसम्म खस्किसकेपछि त्यसले लिने पूरै भौतिक रूप।

८. **तत्त्व** (Tattva, Element)

देखिने संसार मोटामोटी रूपमा पाँच तत्त्वले बनेको छ: पृथ्वी, जल, वायु, अग्नि र आकाश। यो एउटा आध्यात्मिक शब्द हो, जसले रसायनशास्त्रमा पढिने पदार्थभन्दा सूक्ष्म तहको पदार्थलाई जनाउँछ।

९. **परम तत्त्व** (Param Tattva, Supreme Element)

जसरी परमाणुको न्युक्लियस परमाणु आफैंभन्दा सूक्ष्म र बढी ऊर्जा भएको हुन्छ, त्यसरी नै परम तत्त्व तत्त्वभन्दा सूक्ष्म र बढी शक्तिशाली हुन्छ। परम संसारमा हुने सबै सृष्टिको निर्माण सामग्री।

१०. **परमधाम** (Paramdham, Supreme Abode)

सौरमण्डलभित्र सृष्टिको सबैभन्दा माथिल्लो आयाम, जहाँ सिर्जनहार शिव बस्नुहुन्छ। सबैभन्दा माथिल्लो तह, जुन पूरै परम प्रकाशको रूपमा छ। सृष्टिको एउटा निराकारी संसार। आकाशगंगा (महा परमधाम) र युनिभर्स (परम महा परमधाम) को तहमा पनि यस्तै तह छन्।

११. **शिव / महाशिव / परम महाशिव** (Shiv / Mahashiv / Param Mahashiv)

शिव: एउटा सौरमण्डलको निराकारी सिर्जनहार, जो त्यसको परमधाममा बस्नुहुन्छ। महाशिव: एउटा आकाशगंगाको निराकारी सिर्जनहार। परम महाशिव: युनिभर्सको निराकारी सिर्जनहार। यी सबै परम प्रकाशका निराकारी संसारहरू हुन्।

१२. **शक्ति / महाशक्ति / परम महाशक्ति** (Shakti / Mahashakti / Param Mahashakti)

सृष्टिको हरेक तहमा शिवको जोडी। शिवले पहिले आफूभित्रबाट एउटा आकारी रूप सिर्जना गर्नुहुन्छ, अनि त्यो रूपले शक्तिलाई सिर्जना गर्नुहुन्छ। आकारी शिव र शक्ति मिलेर सौरमण्डल, आकाशगंगा वा युनिभर्सको सृष्टिलाई अगाडि बढाउनुहुन्छ।

१३. **पीढी** (Peedi, Generation of Creators)

सिर्जनहारहरू वा परम आत्माहरूको एउटा पुस्ता — प्रविधिका पुस्ताहरूजस्तै। पहिलो पुस्ताका सिर्जनहारहरूमा १०१ कला हुन्छ; माथिल्ला पुस्ताहरूमा क्रमैसँग झन् बढी शक्ति हुन्छ। २१, १०१, १००१, ११००१ पीढी र त्यसभन्दा माथिका पुस्ताहरू छन्।

१४. **परम प्रकाश** (Param Prakash, Supreme Divine Light)

निराकारी रूपमा रहेको आत्माको ऊर्जा वा शक्ति। शुद्ध आत्म चेतनाको अवस्था। यसको शक्ति कलामा नापिन्छ।

१५. **परम महातत्त्व** (Param Maha Tattva, Supreme Great Element)

निराकारी अवस्थामा परम प्रकाशलाई घेर्ने दिव्य तेज। परम प्रकाशपछिको सबैभन्दा माथिल्लो ऊर्जाको तह। यसलाई महातत्त्व पनि भनिन्छ।

१६. **हदको आत्मा** (Had ki Atma, Limited Soul)

सौरमण्डलका तल्ला तहहरूमा सिर्जना भएको आत्मा, जुन बढीमा आकाश तत्त्वसम्मका तत्त्वहरूले बनेको हुन्छ, र जसमा परम प्रकाश हुँदैन। धेरै सीमित शक्ति भएको आत्मा।

१७. **बेहदको आत्मा** (Behad ki Atma, Beyond-Limits Soul)

परम प्रकाश र परम महातत्त्वले बनेको आत्मा। अत्यन्तै शक्तिशाली। बेहदको आत्मा — यो ज्ञान यस्तै आत्माका लागि हो।

१८. **बेहदको संसार** (Behad ki Duniya, Beyond-Limits World)

यति विशाल र असीम सृष्टि, जसको कुनै सीमा तोक्न सकिँदैन। अनन्त सौरमण्डल, अनन्त आकाशगंगा, अनन्त आयाम — सबै अन्त्यबिना।

१९. **बेहदका PM** (Behad ka PM, Beyond-Limits Supreme Master)

यस असीम सृष्टिमा सबैभन्दा शक्तिशाली परम आत्मा; बेहदको संसारलाई नियन्त्रण गर्नुहुने। सर्वशक्तिमान।

२०. **मुक्ति** (Mukti, Liberation)

स्वतन्त्रता। यस ज्ञानमा मुक्ति भनेको त्यो चरण हो, जब आत्मा सृष्टिमा रहँदैन — त्यो आफ्नो सिर्जनहारमै फेरि विलय हुन्छ।

२१. **जीवन मुक्ति** (Jeevan Mukti, Living Liberation)

जिउँदै छँदा कर्मका सबै हिसाबबाट स्वतन्त्रता। आत्मालाई आफ्नो सिर्जनहारको पूरा ज्ञान हुन्छ, र त्यो आनन्दको अवस्थामा सधैं आफ्नो सिर्जनहारसँग रहन्छ।

२२. **व्यक्त** (Vyakt, Manifest / Visible)

सृष्टिको देखिने, पाँच तत्त्वको संसार।

२३. **अव्यक्त** (Avyakt, Unmanifest / Invisible)

सृष्टिको नदेखिने सूक्ष्म र परम सूक्ष्म संसार।

२४. **भावातीत** (Bhavatit, Beyond Feelings)

कुनै पनि अनुभूति वा भावनाबिना। पूरा भित्री स्थिरताको अवस्था।

२५. **कर्मातीत** (Karmatit, Beyond Karma)

आत्माले सबै कर्म बन्धनबाट स्वतन्त्रता पाएको हुन्छ — त्यो सृष्टिको कुनै पनि लोकमा कर्मको हिसाबको नियमभन्दा पर हुन्छ।

२६. **गुणातीत / निर्गुण** (Gunatit / Nirgun, Beyond the Three Qualities)

प्रकृतिका तीन गुणभन्दा पर: सत्त्व (शुद्धता), रजो (आवेग) र तमो (जडता/अँध्यारो)। शुद्ध आत्म चेतनामा रहने वा निराकारी अवस्था, जुन प्रकृतिका सबै गुणबाट मुक्त हुन्छ।

२७. **परम पुरुष** (Param Purush, Supreme Male Energy)

कुनै पनि आयाममा निराकारी परम सिर्जनहारको पहिलो आकारी (सूक्ष्म रूपको) सृष्टि। उहाँ सधैं आफ्नो जोडी शक्तिसँग रहनुहुन्छ — परम नारी ऊर्जा।

२८. **विकर्म** (Vikarm, Sin)

आत्माले गरेको पाप — नकारात्मक कर्मको ऋण बनाउने काम।

२९. **ब्रह्माण्ड** (Brahmand, Solar System)

एउटा सौरमण्डल। शिव मालिक हुनुभएको एउटा ब्रह्माण्डीय एकाइ। पुराना ग्रन्थहरूमा यसलाई प्रायः "युनिभर्स" भनेर अनुवाद गरिन्छ, तर यसले खास गरी एउटा सौरमण्डललाई जनाउँछ।

३०. **महाब्रह्माण्ड** (Maha Brahmand, Galaxy)

एउटा आकाशगंगा। महाशिवले चलाउनुहुने सृष्टिको तह।

३१. **परम महाब्रह्माण्ड** (Param Maha Brahmand, Universe)

युनिभर्स। परम महाशिवले चलाउनुहुने सृष्टिको तह।

३२. **एक अर्ब** (One Billion)

$१०^{९}$, अर्थात् १०० करोड।

३३. **एक ट्रिलियन** (One Trillion)

१०^{12}, अर्थात् १ लाख करोड।

३४. **एक प्रकाश वर्ष** (One Light Year)

९.४६१ ट्रिलियन किलोमिटर (९,४६,१०० करोड किमी) — प्रकाशले एक वर्षमा पार गर्ने दूरी।

३५. **सूक्ष्म जगत** (Subtle World)

सूक्ष्म तत्त्वहरूको संसार; देवता र स्वर्गदूतहरूको लोक, जुन सूक्ष्म शरीरको अनुभूतिले देखिन्छ, तर भौतिक आँखाले देखिँदैन।

३६. **कारण जगत** (Causal World)

सूक्ष्म जगतभन्दा पनि सूक्ष्म संसार, जुन परम सूक्ष्म तत्त्वहरूले बनेको छ। आत्माको सबैभन्दा गहिरो आवरणको लोक।

३७. **रूप** (Roop, Clone)

परम आत्माले संकल्पबाट आफ्नै ऊर्जाबाट बनाएको आत्माको क्लोन। यसको सृष्टिले परम आत्माको मूल शक्ति घटाउँछ।

३८. **अवतार** (Incarnation)

पृथ्वीमा कुनै खास काम गर्न प्रयोग गरिने परम आत्मा वा माथिल्लो आयामको आत्माको एउटा कोष। यसमा रूपभन्दा कम ऊर्जा हुन्छ। उदाहरण: परशुरामजस्ता विष्णुका अवतारहरू।

३९. **प्रलय** (Pralay, Dissolution)

कुनै पनि तहमा सृष्टिको विलय हुने प्रक्रिया — एउटा जीवको मृत्युदेखि पूरै युनिभर्सको विलयसम्म।

४०. **बेहद की कला का परमधाम** (Behad ki Kala ka Paramdham)

सृष्टिको सबैभन्दा माथिल्लो आयामको परमधाम, जसको शक्ति अनन्त छ र अनुमान गर्नै सकिँदैन। सर्वशक्तिमानको धाम।

४१. **बेहदका पिता** (Behad ka Baap, Supreme Father)

यस असीम, विशाल सृष्टिको परम मालिक सिर्जनहार। उहाँजस्तो अर्को कोही छैन; उहाँ एक मात्र हुनुहुन्छ। सबै सृष्टिको शक्तिको अन्तिम स्रोत। सर्वशक्तिमान।

४२. **जीव** (Jeev)

वशमा नभएका इच्छाहरूका कारण जब आत्माहरू भौतिक शरीरसहित सृष्टिका तल्ला तहहरूमा झर्छन्, तब तिनलाई जीव भनिन्छ। दिव्य आत्मालाई पशुजस्तै जिउन लगाउने अज्ञान।

४३. **शास्त्र** (Shastra, Scripture)

आध्यात्मिक विषयहरूबारे चर्चा गर्ने हिन्दू धर्मग्रन्थ।

४४. **पुराण** (Puranas)

हिन्दू साहित्यको एउटा भाग; यस सौरमण्डलको सृष्टिको इतिहास बताउने कथाहरूको रूपमा रहेको प्राचीन ज्ञान।

४५. **इष्ट देव** (Isht Dev, Chosen Deity)

भक्तिको बाटोमा हरेक मानिसको सबैभन्दा मन परेको, आफ्नै प्रिय देवता — जसलाई उसले जीवनभर पुज्छ र जसप्रति निष्ठा राख्छ।

४६. **गुरु** (Guru, Spiritual Instructor)

आत्मालाई सही बाटो देखाउने, त्यसलाई अँध्यारोबाट ज्ञानको उज्यालोतिर डोऱ्याउने मार्गदर्शक।

४७. **ईश्वर** (Ishwar, Master of Creation)

सृष्टिको मालिक। उहाँ निराकारी शिव हुनुहुन्छ।

४८. **ज्ञान मार्ग** (Gyan Marg, Path of Knowledge)

ज्ञानबाट परम पितालाई चिन्ने बाटो। आफ्नो अन्तिम गन्तव्य अनुभव नगरेसम्म आत्माले लगातार परम ज्ञान लिन्छ र त्यसमाथि मनन गर्छ।

४९. **भक्ति मार्ग** (Bhakti Marg, Path of Devotion)

समर्पण, जप, पूजा, व्रत र कर्मकाण्डबाट आफ्नो इष्ट देवसम्म पुग्ने बाटो।

५०. **बेहद ज्ञान** (Behad Gyan, Beyond-Limits Knowledge)

परम पिता, सर्वशक्तिमान, र उहाँको असीम, अनन्त सृष्टिबारेको ज्ञान — सारा विशाल सृष्टिको एकदमै सुरुदेखि एकदमै अन्त्यसम्म। बापूजी दशरथभाई पटेलका प्रवचनहरूमार्फत प्रकट भएको, पूरा र सबै पक्ष समेटेर बाँडिएको यो परम ज्ञानले पवित्र शास्त्रहरूमा रहेका शाश्वत सत्यहरू र उहाँको आफ्नै गहिरो ध्यानमा सोझै अनुभव गरेर प्रकट भएका कुराहरूलाई एकै ठाउँमा ल्याउँछ।

५१. **परम शान्ति** (Paramshanti, Supreme Peace)

आत्मा पहिलो पटक सिर्जना हुँदाको त्यसको मूल अवस्था — परम शान्तिको अवस्था। आत्माले सधैं यही अवस्था खोज्छ। जब आत्मा परम प्रकाशको आफ्नो शुद्ध निराकारी अवस्थामा फेरि स्थिर हुन्छ, तब यो अवस्था पाइन्छ।

५२. **सेवा** (Seva, Selfless Service)

बेहद ज्ञानमा सेवाको सबैभन्दा माथिल्लो रूप भनेको सबै आत्माहरूको भलाइका लागि आत्माको यो परम ज्ञान फैलाउनु हो।

५३. **संस्कार** (Sanskar, Character / Record)

आत्माको चरित्र; कारण शरीरमा रहेको त्यसको रेकर्ड। मनले आत्माको संस्कारअनुसार काम गर्छ। बेहद ज्ञानलाई आफूभित्र उतारेर आफ्नो चरित्र बदल्नुबाट स्व परिवर्तन सुरु हुन्छ।

५४. **योग** (Yog, Connection)

सर्वशक्तिमानसँगको जोडाइ। बेहद ज्ञान पाएपछि जब आत्मा आफ्नो सिर्जनहारप्रतिको गहिरो प्रेममा डुब्छ र भौतिक संसारलाई पूरै बिर्सन्छ, त्यो अवस्था योग हो।

५५. **धारणा** (Dharana, Embodiment of Knowledge)

बेहद ज्ञान र योगको नियमित अभ्यासबाट जब आत्माले आफ्नो संस्कार बिस्तारै बदल्दै लैजान्छ, र अन्त्यमा त्यसको साँचो दिव्यता प्रकट हुन्छ, तब आत्मा आफैं ज्ञानको स्वरूप बन्छ।

५६. **सनातन धर्म** (Sanatan Dharm, Eternal Religion)

पृथ्वीमा कुनै पनि धर्म स्थापना हुनुभन्दा पहिले, यस ब्रह्माण्डको सृष्टिको एकदमै सुरुदेखि एउटा शाश्वत धर्म थियो — सनातन धर्म। हिन्दू धर्मलाई आदि सनातन धर्म पनि भनिन्छ।

५७. **कारण शरीर** (Karan Sharir, Causal Body)

मानिसको आवरणको सबैभन्दा भित्री तह, जसमा कर्मको हिसाबको पूरा रेकर्ड हुन्छ। आत्माको इतिहासको भण्डार। मनको अर्को नाम।

५८. **लोक** (Loka, A Dimension of Creation)

ब्रह्माण्ड, आकाशगंगा वा युनिभर्सभित्र सृष्टिको एउटा तह वा आयाम। एउटा ब्रह्माण्डमा: भूलोक (पृथ्वी), भुवर्लोक, स्वर्गलोक, महर्लोक, जनलोक र त्यसभन्दा माथिका लोकहरू।

५९. **युग** (Yug, Cosmic Age)

पृथ्वीमा एउटा ब्रह्माण्डीय युग। चार युग — सत्ययुग, त्रेतायुग, द्वापरयुग र कलियुग — मिलेर ४३,२०,००० वर्षको एउटा चतुर्युग (चार युगको चक्र) बन्छ। यी चक्रहरू महाकल्प प्रलयसम्म दोहोरिरहन्छन्, जब पूरै ब्रह्माण्ड नष्ट हुन्छ।

६०. **पुरुषार्थ** (Purusharth, Spiritual Effort)

आफूभित्रको खोजी र ध्यानबाट आत्माको विज्ञान बुझ्न मानिसले गर्ने आध्यात्मिक प्रयास।

आगामी चलचित्र

PARAMSHANTI: ANTIM PARAM SATYA

परमशान्ति — अन्तिम परम सत्य

बापूजी दशरथभाई पटेलबारेको एक आध्यात्मिक चलचित्र

प्रस्तुतकर्ता: विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

आध्यात्मिक चलचित्र आउँदैछ

2026

Soon... THE WORLD WILL KNOW

बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य जीवन, यात्रा र परम सत्यको अनुभूतिमा आधारित एउटा आगामी आध्यात्मिक जीवनी चलचित्र। यस चलचित्रले बापूजीको असाधारण बाटो पछ्याउँछ — मानवजातिको दुःखबारे ईश्वरलाई प्रश्न गर्ने एक युवा आत्मादेखि परम शान्तिको सबैभन्दा ठूलो आध्यात्मिक अनुभूतिसम्म — अन्तिम परम सत्य: अन्तिम, सबैभन्दा ठूलो सत्य।

COMING SOON....

हामीसँग जोडिनुहोस्

बापूजी र परमशान्ति परिवारसँग यो यात्रा जारी राख्नुहोस्। दैनिक लाइभ सत्र, निर्देशनसहित गराइने ध्यान र बापूजीका भिडियो शिक्षाहरू — निःशुल्क र सबैका लागि खुला।

इमेल

anant@paramshanti.org
ankur@paramshanti.org

वेबसाइट

https://www.paramshanti.org
https://www.paramshantiblogs.org

युट्युब च्यानल

https://youtube.com/@BapujiDashrathbhaiPatel
https://youtube.com/@maakadivyasandesh7661
https://youtube.com/@spiritualpodcastwithanant
https://youtube.com/@paramshantimeditation

फेसबुक

https://facebook.com/discoveryofnewworldcom
https://facebook.com/bapujidashrathbhaipatel

इन्स्टाग्राम

https://instagram.com/bapujidashrathbhaipatel
https://instagram.com/spiritualpodcastwithanant
https://instagram.com/paramshanti.motivation

X (ट्विटर)

https://x.com/bapujiofficial
https://x.com/sakshipatel85
https://x.com/anant982511

फोन

+91 8055036764
+91 9711134888
+91 7041034888

ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay
c/o Paramshanti Bhawan, Chenpur
Near Chenpur Bus Stand, New Ranip Road
Ahmedabad, Gujarat – 382470, India

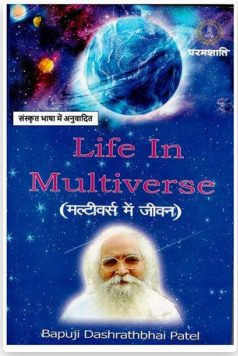
विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

https://www.paramshanti.org

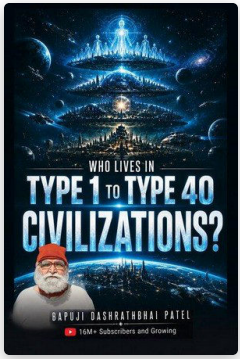
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय

बापूजी दशरथभाई पटेलका अरू पुस्तकहरू

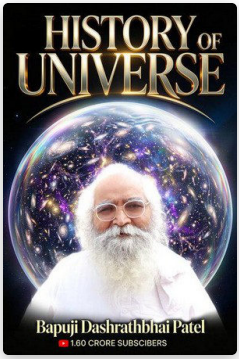
तलका पुस्तकहरू बापूजी दशरथभाई पटेलका दिव्य शिक्षाहरू र बेहद ज्ञानमा आधारित बढ्दै गइरहेको एक आध्यात्मिक ज्ञान शृंखलाको भाग हुन्। हरेक इ–बुक निःशुल्क उपलब्ध छ। Google Play Books, Amazon Kindle र प्रमुख विश्वव्यापी डिजिटल प्लेटफर्ममा उपलब्ध।

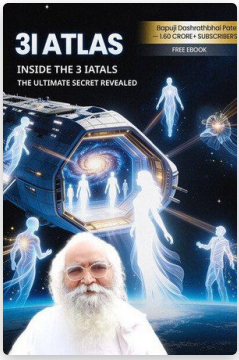
Life in Multiverse

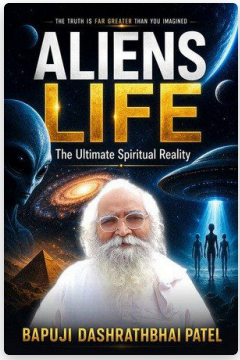
Type 1 to Type 40 Civilizations

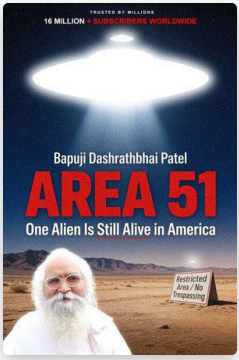
History of Universe

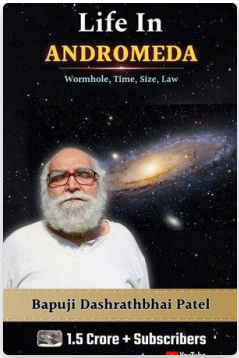
3i Atlas

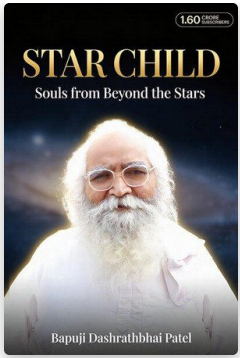
Aliens Life

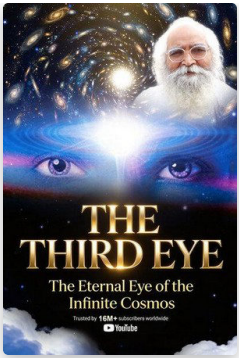
Area 51

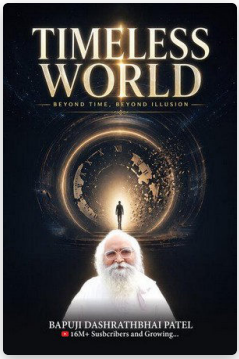
Life in Andromeda

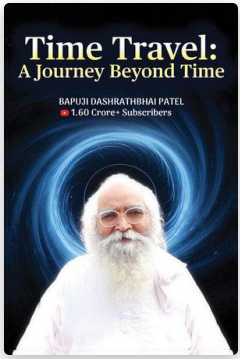
Star Child

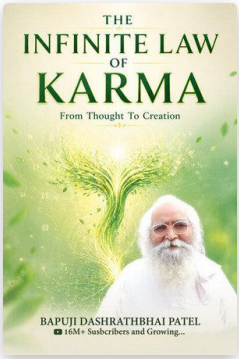
The Third Eye

Timeless World

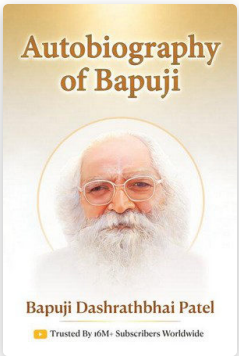

Time Travel

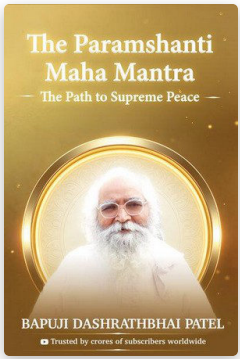

The Infinite Law of Karma

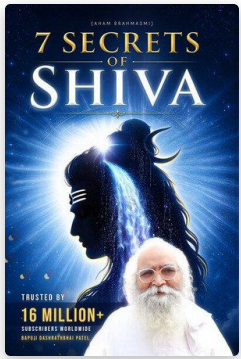
शृंखलाका थप पुस्तकहरू

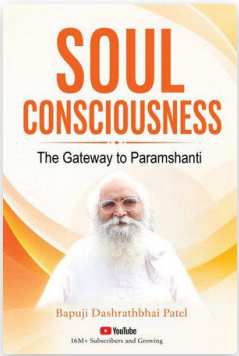
Autobiography of Bapuji

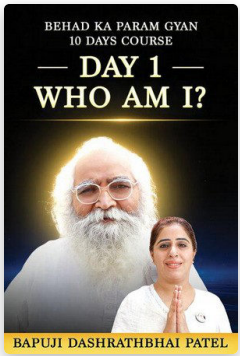
Paramshanti Maha Mantra

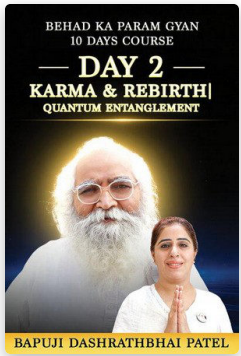
7 Secrets of Shiva

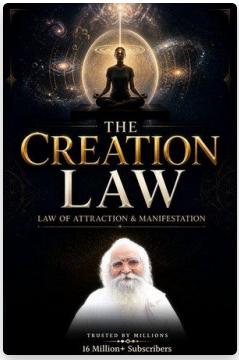
Soul Consciousness

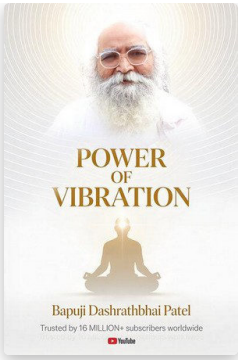
Day 1 — Who Am I?

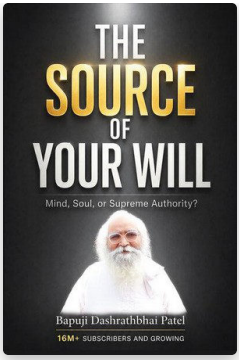
Day 2 — Karma & Rebirth

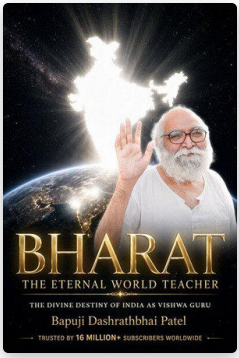
The Creation Law

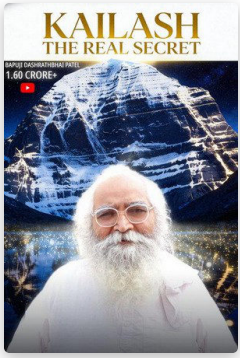
Power of Vibration

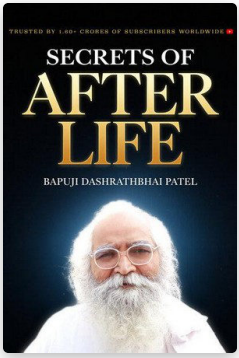
The Source of Your Will

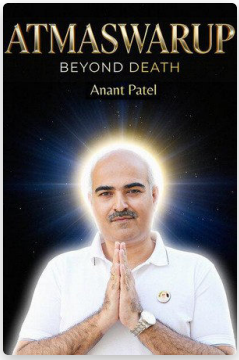
Bharat: World Teacher

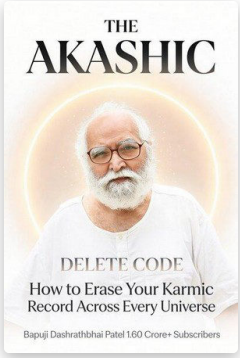
Kailash: The Real Secret

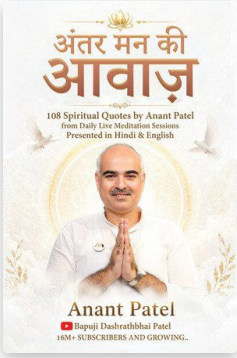
Secrets of After Life

Atmaswarup: Beyond Death

The Akashic Delete Code

Antar Man Ki Awaaz

परमशान्ति पुस्तक शृंखला

आफ्नो आध्यात्मिक यात्रा जारी राख्नुहोस्

1. The Infinite Law of Karma: From Thought to Creation
2. Who Lives in Type 1 to Type 40 Civilizations?
3. Life in the Multiverse
4. Soul Consciousness
5. 7 Secrets of Shiva
6. Timeless Word
7. The Paramshanti Maha Mantra
8. Life After Death
9. Aura
10. Quantum Entanglement
11. Atmaswarup: Beyond Death
12. Soul Healing
13. Life in Andromeda
14. Inside the 3i Atlas
15. AI Stealing Soul Power
16. Power of Vibration
17. Inside the Sun Secrets
18. Area 51
19. History of the Universe
20. Decoding DNA: The Soul's Blueprint Beyond Biology
21. Self-Realization vs God's Realization
22. The Third Eye: Soul Supreme Cosmic Vision
23. Mantra Siddhi
24. Kundalini Jagran
25. Brahm Gyan
26. Superhuman Powers
27. Anant Koti Brahmandon Ka Mahakal Pralay (अनंत कोटि ब्रह्मांडों का महाकाल प्रलय)
28. Supreme Knowledge of the Infinite
29. Death Is No More

30. Star Child
31. Time Travel
32. Today's Mahabharata
33. The Akashic Delete Code
34. Unmasking Superhuman Powers
35. Kailash: The Real Secret
36. The Ultimate Vibration
37. The Biggest Secret of Afterlife
38. Bharat: The Eternal World Teacher
39. Three Bodies: Physical, Subtle, Causal
40. The Source of Your Will: Free Will vs God's Will
41. Timeless World: Beyond Time, Beyond Illusion
42. Autobiography of Bapuji (English & Hindi)
43. Forgiveness: The Final Freedom
44. Behad Gyan Ke Moti — 108 Quotes by Bapuji
45. Antar Man Ki Awaaz — 108 Quotes by Anant Patel
46. Antar Man Ka Prakash — 108 Quotes by Sakshi Patel
47. Mahavatar Babaji and the Hidden Spiritual Army
48. Soul Consciousness: The Gateway to Paramshanti
49. Behad Gyan — Day 1: Who Am I?
50. Behad Gyan — Day 2: Karma & Rebirth
51. Behad Gyan — Day 3: Time and Dimensions
52. Behad Gyan — Day 4: Creation of Earth
53. Behad Gyan — Day 5: Galaxy Creation
54. Behad Gyan — Day 6: Universe and Multiverse
55. Behad Gyan — Day 7: Creation of Multiverse
56. Behad Gyan — Day 8: The Infinite Cosmic System
57. Behad Gyan — Day 9: Who is the Almighty Authority
58. Behad Gyan — Day 10: Soul Journey
59. The Creation Law: Law of Attraction & Manifestation
60. Aliens Life: The Ultimate Spiritual Reality
61. The Real Truth of Afterlife: Life After Death
62. Shiva & Black Hole: Mahadev and Black Hole Mystery

...र अरू धेरै, नियमित रूपमा नयाँ शीर्षक प्रकाशित हुँदै।

"ज्ञान दान महा दान"

ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो

— बापूजी दशरथभाई पटेल

युनिभर्सको इतिहास

बापूजीले प्रकट गर्नुभएको

आत्मा, आकाशगंगा र सृष्टिभन्दा परको
लुकेको वास्तविकताको दिव्य प्रकटीकरण।

सिद्धान्त होइन।
सोझो आध्यात्मिक दृष्टि।

बापूजी दशरथभाई पटेल
२ करोड+ सब्स्क्राइबर